

Llobregós

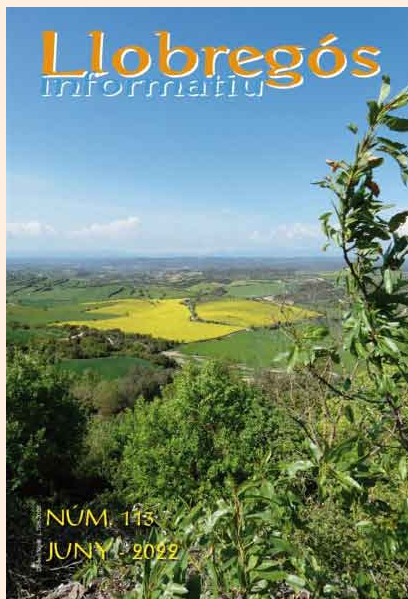
informatiu

Dipòsit legal: L 798-2003

NÚM. 113

JUNY - 2022

A la coberta

La Vall del Llobregós, des de la talaia de Vicfred

Paisatges efímers

Sempre m'han agradat els canvis de tonalitats i de colors i m'escapo moltes vegades cercant indrets màgics, buscant la calma, la tranquil·litat i la pau interior i, sense mirar el rellotge, contemplar sense presa els canvis que experimenta la natura dia a dia. I l'endemà tornes al mateix emplaçament i tot ha canviat, tot és diferent, ni els colors, ni les olors, ni la llum són els mateixos. I és que els paisatges són efímers com ho és el pas del temps o el pas d'una estació a una altra.

Una fotografia reflecteix un instant de la nostra vida, un plaer que se l'emporta el vent, un moment de joia i satisfacció plena, i tot ens ajuda a entendre l'inexorable sentit de les nostres vides.

El temps vola i se'ns escapa de les mans sense remei a l'igual que ho fa molt a poc a poc la nostra vida quasi bé sense adonar-nos-en. Ara bé, tot el que hem viscut al llarg dels anys, no ens ho pot prendre ningú i ens quedarà per sempre gravat en la nostra memòria.

Text i foto: Josep Verdés

A l'interior... destaquem:

Editorial, pàg. 3
Noticiari, pàg. 5
De la Vall, pàg. 14
Patrimoni a la Vall, pàg. 25
Entitats, pàg. 28
El secret de les paraules, pàg. 34
La Vall de Forest, pàg. 36
La Talaia, pàg. 38
Amb el vostre permís, pàg. 40

Pel broc gros, pàg. 42
Psicologia familiar, pàg. 44
Pedagogia, pàg. 45
Monòleg, pàg. 46
Passatemps, pàg. 48
La nostra cuina, pàg. 51
Esports, pàg. 52
Foto per recordar, pàg. 54

EDITA:

Associació del Patrimoni Artístic
i Cultural de Torà (APACT)
c/ Baix, 8
25750 TORÀ - Tel. 649 352 877
apact@apactora.org

Subscripcions i publicitat:
Ramon Torné, tel. 973 473 265

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antònia Balagué, Maria Garganté, Jordi Llauredó,
Ari Martin, Maria Morros, Silvia Peribáñez, Ramon
Torné, Josep Verdés, Daniel Vidal, Rosa Vila, Vicenç
Vilaseca.

Coordina: Fermí Manteca

COL·LABORADORS HABITUALS

Roger Besora, Anna Cantacorps, Adrià Castellà,
Ramon Castellà, Montse Miquel, Antoni Montroig,
Vanessa Pérez, Toni Pinós, Jordi Prat, Sergi Torresca-
sana, Jordi Vilagut, Josep A. Vilalta.

COL·LABOREN EN AQUEST NÚMERO

Consol Closa, Ester Closa, Meritxell Gimeno,
Carles Llongueras, Raquel Molins, Dolors Simon

Subscripció anual: 16,00 Euros

A l'estranger: consultar preus

Número solt: 3,00 Euros

Dipòsit legal: L 798-2003

Disseny i maquetació: Fermí Manteca

Impressió: Impremta Barnola (Guissona)

Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper
ecològic, elaborat sense clor

(≡) **ACPC**
Associació
Catalana
de la Premsa
Comarcal

Membre de l'Associació
Catalana de la Premsa
Comarcal

LLOBREGÓS INFORMATIU no és fa responsable ni
subscriu necessàriament les opinions expressades
pels autors dels articles publicats.

Editorial

Roda el món i torna... al Llobregós.

Parafrasejant la dita popular, podríem dir
que en quasi totes les notícies i reportatges
d'aquesta edició de la nostra revista es
veu com un retorn a la normalitat, després
de dos anys funcionant a ralenti. Tant és
així, que no ens han cabut totes les ac-
tivitats que s'hi han realitzat en aquesta
primavera.

Volem, però, fer esment d'un detall que
a molts pot haver passat desapercebut. Es
tracta dels mots encreuats que des de fa
un any i mig venim publicant, gràcies a la
iniciativa del nostre col·laborador Jordi Vi-
lagut. És un passatemps fet expressament
per a la nostra revista, en el que surten
llocs, persones, empreses i activitats de la
nostra Vall, amb unes definicions originals i
simpàtiques que el converteix no solament
en un passatemps sinó en un divertiment
que ens apropa encara més a la nostra
realitat quotidiana. L'hi agraïm moltíssim a
l'amic Jordi i convidem tothom a descobrir
aquests mots encreuats en què possible-
ment s'hi veuran reflectits.

Bon començament d'estiu a tots!

www.llobregos.info

info@llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de la Presidència**

Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Visites

Cada diumenge
11 h i 12,30
Info: 973 473 028

Enriqueta S.C.P.

perruqueria **unisex**

C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

"La casa del pa i la coca"

Ctra. de Ponts, s/n
08281
Castellfolit de Riubregós
Tel. 93 869 30 38

La teva publicitat

AQUÍ

973 473 265

Isaac Soterias

INSTAL·LACIONS, LAMPISTERIA
I MANTENIMENT

c/ Sense Cap, 9 - 25750 Torà
T. 625 53 17 43
E-mail: isaacsoteraslampista@hotmail.es
Lampisteria Isaac Soterias

EXCAVACIONS DUOCASTELLA

OFICINA CASTELLTALLAT
93 743 30 52 - 973 47 31 63
Cal Marquet de Castelltallat
08263 Sant Mateu de Bages

OFICINA CABRIANES
93 876 06 25
C/ Caseta d'En camp
08650 Sallent

www.excavacionsduocastella.com

664 61 00 53

@excavacionsduocastella

EXCAVACIONS, OBRA CIVIL, RESTAURACIÓ I REHABILITACIÓ, CAMINS,
ESCULLERES I MURS DE PEDRA, TREBALLS FERROVIARIS, GESTIÓ FORESTAL I
AGRÍCOLA, REORDENAMENT MEDIOAMBIENTAL I EMERGÈNCIES

Calonge de Segarra celebra la Festa del Panellet

Ajuntament.-Dilluns de Pasqua, com és tradició, va tenir lloc la Festa del Panellet a Santa Fe de Calonge de Segarra. Després d'una aturada forçosa de dos anys amb motiu de la pandèmia, enguany s'ha reeditat aquesta festa.

Els actes van començar amb l'esmorzar popular "Tarifa plana". Seguidament, Tot Circ va oferir tallers i un espectacle per als més menuts. A 2/4 de 12 es va celebrar l'Eucaristia, amb l'acompanyament de la coral de Sant Martí Sesgueioles.

A continuació, va tenir lloc la benedicció i el repartiment del panellet, amb la col·laboració de les cases La Morera i La Gabatxa.

A la 1 del migdia, l'Associació Cultural i Educativa Calamanda va oferir una cantada i ballada de caramelles per amenitzar la festa. La Festa del

Panellet va tornar a aplegar veïns i veïnes de Calonge de Segarra i rodalies en un dia esplèndid de primavera.

Caminada a la Mina Vicenta i la font d'Aleny

Ajuntament.- Organitzada pel CAP de Calaf, amb la col·laboració de CAT Patrimoni i els ajuntaments de Calonge de Segarra i de Calaf, el 6 d'abril, amb motiu del dia mundial de l'activitat física, va tenir lloc una passejada amb visita a la Mina Vicenta. Un tècnic de CAT Patrimoni va explicar la història d'aquesta antiga mina i de la mineria de la zona, i també es va visitar la Font d'Aleny, dos espais del municipi de Calonge de Segarra recentment restaurats. La caminada va tenir molt bona acceptació, amb una quarantena d'assistents.

Taller de memòria a Calonge de Segarra

Ajuntament.- Estructurat en tres sessions, aquest taller ha servit per ajudar a fer memòria a través de diferents exercicis amens i divertits. El taller, impartit per Margarita Riera, ha tingut lloc els dies 20, 27 d'abril i 4 de maig al local "El Forn" (Dusfort).

Xerrada sobre el dol a Calonge de Segarra

Ajuntament.- El passat 30 de març va tenir lloc una xerrada sobre el dol, emmarcada en el cicle de tallers i xerrades que organitza l'Ajuntament de Calonge de Segarra. Es van explicar les diferents etapes del dol i es van donar algunes eines per afrontar-les. La xerrada, a càrrec de Margarita Riera, va comptar amb l'assistència d'una trentena de persones.

Presentació del llibre 'El parlar de l'Alta Segarra'

de l'Anoia, la Segarra, el Bages i el Solsonès. Estudia els trets fonètics, morfològics, sintàctics, lèxics i fraseològics més característics del parlar d'aquesta zona de transició entre el català central i el nord-occidental. Carles Riera i Fonts, lingüista i prevere, doctor en filologia catalana i llicenciat en farmàcia, és

Ajuntament.- El passat 19 de març va tenir lloc, al local El Forn (Dusfort), la presentació del llibre 'El parlar de l'Alta Segarra', de Carles Riera i Fonts. Aquest llibre descriu el parlar de la gent de l'Alta Segarra, comarca natural de Catalunya, limitada per sectors de les comarques oficials

autor de diverses obres i actualment professor de la Universitat Ramon Llull; ha escrit aquest llibre amb la col·laboració del filòleg Jaume Puig i la poliglota Roser Solanas. El llibre es pot adquirir a la Llibreria Anna, de Calaf, i per mitjà del web de l'Editorial Claret.

Taller de memòria a Ivorra

Consol Closa.- Durant els mesos de més fred a l'hivern passat, les ivorranes i els ivorrans vam poder gaudir d'un taller per refrescar la memòria.

La professora, Anna Carné, ens va fer reviure experiències, vivències, cançons, noms i també coses del dia a dia com els nom de les verdures, fruites, pobles...

Ens ho vam passar molt bé i els dimarts de 15,30 a 17,30 ja esperàvem amb ganes i il·lusió el que recordaríem aquell dia.

Carnet Jove a la Segarra 2022

Josep Verdés.- El passat 4 de maig va tenir lloc la presentació a l'Oficina Jove de Cervera, del nou Carnet Jove que serà exclusiu per els joves de la Segarra. L'acte va ser presentat per la directora de l'Agència Catalana de la Joventut, Núria Ramon i la consellera comarcal de Joventut del Consell Comarcal de la Segarra, Canòlich Fàbregas.

El carnet tindrà format digital i cap a final d'any ja podria estar operatiu. S'espera que els comerços, entitats de lleure i d'esbarjo, empreses, etc. de la Segarra s'aniran afegint al projecte oferint descomptes i promocions adreçades a tots els joves de la comarca.

Restauració del cementiri de Vicfred

Josep Verdés.- Durant el mes d'abril es va realitzar l'obra que va consistir en arreglar elements que estaven malmesos sobre la porta d'entrada al recinte, alguna esquerra, i també es van pintar totes les parets exterior i la porta d'entrada. Dins la mateixa actuació també s'han arreglat amb formigó alguns desperfectes que hi havia en alguns carrers de la via pública. L'obra ha estat executada per l'empresa Construccions Melitó Espinagosa, de Cervera i ha estat subvencionada pel Pla d'Inversions de Salut de la Diputació de Lleida en més d'un 90% i la resta amb fons propis de l'Ajuntament. Aquesta obra ens ha deixat un cementiri ben endreçat per uns quants anys.

Mencions i medalles als bombers de Torà i Pinós

Jordi Llauredó.- El dia 13 de maig, es van entregar a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya les medalles als bombers que complien 35 anys dedicats a aquest servei i les medalles i mencions a aquells que ho haurien de celebrar però malauradament ens han deixat.

Els guardonats del parc de Torà van ser Jaume Colell, Agustí Coscollola, Joan Noguerola i menció en memòria de Reyes Soriano. Al parc de Pinós els guardonats eren Josep Sunyer, Salvi Guix i menció en memòria de Jesús Badia Santasusana. L'enhorabona a tots!

Ajuda humanitària des de Calonge de Segarra

Ajuntament.- OK Mobility, a través de la Fundació Othman Ktiri, s'ha sumat a la missió humanitària "Ucraïna no estàs sola", impulsat per l'ONG Llevant en marxa. Han convertit la instal·lació logística d'OK Village de Calonge de Segarra en el punt de sortida d'un tràiler i tres furgonetes amb més de 25 tones d'aliments i material sanitari. El comboi va sortir el dia 4 d'abril amb destí a la frontera d'Ucraïna amb Eslovàquia, des d'on es distribuirà tot el recaptat entre els hospitals i orfenats. L'Ajuntament valora positivament la sensibilitat de les empreses del territori vers els conflictes globals i la participació en les causes humanitàries.

Visita del conseller d'Interior a l'Alta Segarra

Ajuntament.- El dia 29 d'abril, el conseller d'Interior va trobar-se amb electes de l'Alta Segarra per parlar de seguretat ciutadana. A la reunió, celebrada a l'Ajuntament de Calaf, els alcaldes i les alcaldesses van exposar la necessitat de millorar la seguretat en els municipis de l'Alta Segarra, a causa de l'increment de robatoris a la zona. Van reclamar més presència i vigilància policial així com també l'obertura d'una oficina dels Mossos d'Esquadra a Calaf.

La directora dels Serveis Territorials d'Interior a la Catalunya Central, Elena Roca, també va assistir a la reunió, la qual va convidar a una propera reunió de treball per definir un pla de seguretat.

Acolliment de nens sahrauís

Redacció.- L'Associació Melhfa recupera aquest estiu el programa Vacances en Pau, una estada d'infants sahrauís d'entre 8 i 12 anys dels campaments de persones refugiades, durant els mesos de juliol i agost a Catalunya. L'entitat s'encarrega de gestionar la cerca de famílies d'acollida així de com les entrevistes amb els acollidors, el seguiment dels nens i nenes i les visites mèdiques, entre altres activitats.

Les famílies interessades a acollir un infant aquest estiu han de posar-se en contacte amb l'Associació Melhfa, al correu electrònic associacionmelhfa@gmail.com o al telèfon 659466701.

La Festa de Santa Àgueda a Biosca

Jordi Llauredó. - El passat 23 d'abril és va fer de nou la festa de santa Àgueda després del temps de pandèmia.

La festa es va celebrar al local social de cal Borres, amb una arrosada i ball per a totes les persones assistents.

La nova alcaldessa durant aquest any serà na Docchia Petrican de cal Xolis.

Celebració de Sant Marc a Vallferosa

Redacció. - Festa grossa a Vallferosa. Missa de Sant Marc i Santes Creus a l'església de Sant Pere, benedicció del terme, cantada i ball de les caramelles d'Ardèvol.

Sant Isidre a Biosca

Redacció. - Biosca va celebrar la festa de Sant Isidre el dissabte dia 14 de maig, amb una missa en honor del patró seguida de la benedicció dels tractors, com és tradicional. Mentre Mn. Fermí beneïa els tractors i tractoristes desitjant-los l'ajuda de Déu i unes bones collites, les Prioires els obsequiaven amb un ramet de flors i herbes aromàtiques.

Posteriorment tingué lloc el dinar de germanor que aplegà un bon nombre de bioscans i bioscanes que gaudiren del xai a la brasa, botifarra, cansalada i mongetes i escalivada amb amanida. Postres, vins, cafè i licors per acabar de celebrar la festa tradicional dels pagesos.

AUTOESCOLA
ROS

Tels. 625 675 150
973 551 011

c/ Fluvià, 34
25210 - Guissona
autoescolarosguissona@hotmail.com

FUNERÀRIA DE TORÀ I COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24H
973 39 08 62

Representant **JAUME TARRUELLA**, Plaça La Font, 10 Tel. 973 47 34 23
TORÀ

Servei de sales de vetlla, trasllats, incineracions, serveis per a totes les companyies d'assegurances i particulars, etc...

Josep Viladrich I

Pintura i decoració

c/ Occident, 12
TORÀ

973 473 455 676 088 392

RESOL **SOLSONA**

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I PVC.

Badia

Av. Solsona, 17
Tel i Fax 973 473 181
25750 - TORÀ

jbadiamas@arrakis.es

TALLER MECÀNIC R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19
☎ (973) 47 33 27
25750 TORÀ (Lleida)

PERRUQUERIA

M^a RME

DONA-HOME
Plaça del Vall n° 8, TORÀ
Tel. 973 473 106

Pintura decorativa interior i exterior

Restauració de mobles, portes, persianes, làmpades...

Col·locació de parquet, friso, paper, panels de fusta i panels d'imitació pedra

Josep Mª Tasies
pintura i decoració

973 473 303 - 620 802 193
C/ Sant Jaume, 2
25750. Torà (Lleida)

joanjo84@gmail.com

Casal de Setmana Santa a Ivorra

Meritxell Gimeno Martínez. - Durant la Setmana Santa, a Ivorra es va organitzar un casal els dies 11, 12, 13 i 14, per als nens del poble.

Durant tots els matins es van fer diferents activitats tant per als grans com els petits, tot i que van haver activitats conjuntes. Els grans van anar d'excursió amb bici a Castellfolliot, però com que hi va ploure el dia que els hi tocava als petits, es van fer activitats que els van fer gaudir igual. L'últim dia vam anar tots a una petita excursió pels camins del poble, per enterrar una càpsula del temps plena de records. Va ser una experiència meravellosa ja que vam gaudir tant grans com petits.

Vicfred: nous comptadors d'aigua electrònics

Josep Verdés. - El passat mes d'abril es van canviar els antics comptadors analògics pels nous comptadors digitals. La raó d'aquest canvi és que aquests nous comptadors permetran fer la lectura dels consums via telemàtica i això voldrà dir que l'operari encarregat de fer les lectures no li caldrà molestar ningú ja que només passant pel carrer ja li aniran saltant les dades al terminal i en principi sense errors de lectura, d'una manera ràpida i més eficient. L'empresa que ha executat l'obra ha estat Cemsa, de Calaf, i ha estat subvencionada en més d'un 75% pel Pla de Salut de la Diputació de Lleida i la resta per fons propis de l'Ajuntament.

Sant Jordi a Castellfolliot

Escola Sant Roc. - Com cada any, l'AMPA de l'Escola Sant Roc de Castellfolliot, ha posat la parada de llibres i roses per a la diada de Sant Jordi, a la placeta de davant de Can Pep. Enguany, com ja es va fer l'any passat, s'ha utilitzat una caravana per tal de complementar la taula de llibres i roses. A més, també s'han venut diferents articles d'artesanía com ara collarets, braçalets, arracades, dibuixos de diferents indrets del poble... La novetat d'aquest any ha estat un esmorzar de xocolata desfeta i coca.

Durant tot el matí hi va haver afluència de gent i les roses es van esgotar aviat. Cal remarcar que el temps en molts moments no va acompanyar i

que fins i tot va arribar a pedregar. No voldríem acabar sense agrair a tothom qui va passar per la parada i va col·laborar amb la nostra petita escola. Moltes gràcies!

Dinar de germanor a Vicfred

Josep Verdés.- El passat 14 de maig es va fer el popular dinar de germanor al Local Social del poble que cada any organitza conjuntament l'Ajuntament i l'Associació de veïns de Vicfred. Entre petits i grans es van arreplegar més de seixanta veïns i acompanyants, que van gaudir d'una jornada ben assolellada i d'un bon dinar tot fent petar la xerrada.

El menú va consistir en un bon entremès variat i de segon carn i botifarra a la brasa, unes bones

amanides i unes bones plates de mongetes, i de postres un bon gelat. Per la tarda i després de dinar es va poder gaudir de l'espectacle "Movent les paraules", on l'actriu Pepa Lavilla va fer una lectura dramatitzada d'alguns contes de l'escriptora Montserrat Roig, acompanyada per una ballarina. Cal dir que tothom va quedar molt content de la diada de germanor, i es que hi havia moltes ganes de celebrar-ho després de dos anys de no poder fer-ho per culpa de la pandèmia.

Sant Isidre a Ivorra

Fermí Manteca.- Com és tradicional, la festa de Sant Isidre s'ha celebrat a Ivorra amb tota la solemnitat que escau. A més, en ser diumenge la participació ha estat major. Després de la

missa al Sant Patró i la benedicció dels tractors i tractoristes, el dinar de germanor ha estat, per fi, presencial, després de dos anys de fer-ho individualment cada família a casa seva.

Presentació de la revista d'Ivorra

Ajuntament.- El passat dissabte 16 d'abril es va presentar al Local Social d'Ivorra la revista: "I tu, d'on vens? Busca les teves arrels".

L'acte, presentat per Canòlich Fàbrega i Lourdes Sensarrich, promotores del projecte, van explicar que la finalitat és fer un recull d'històries de les persones que viuen o bé tenen algun vincle amb el poble d'Ivorra. Després de dos mesos de participació es van recollir sis històries i vivències amb fotografies d'alguns veïns i veïnes.

Alguns dels assistents van compartir les seves històries, com ara la Canòlich i la Mercè Vilapinyó que van explicar els seus vincles amb Ivorra, així com la Consol Closa. Per la seva part, el Fermí va felicitar la iniciativa i va prometre que participarà en el proper número de la revista. La presentació va acabar amb la projecció de les fotografies que surten a la publicació tot compartint anècdotes i històries, esperant la sortida de la pròxima edició l'any que ve.

Recuperació de la memòria històrica de les dones a Calonge

Ajuntament.- El passat 7 d'abril va tenir lloc, a Calonge de Segarra, un taller de recuperació de la memòria històrica de les dones. Organitzat per l'Ajuntament amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, va comptar amb una molt bona participació. L'entitat La Sal va ser l'encarregada de realitzar el taller: un viatge per la història en clau feminista amb el qual es va poder descobrir i recordar el paper i rols que hem tingut les dones

en diferents àmbits en quatre moments històrics. A través d'una reflexió extensa sobre com han canviat els temps i tot allò que, en l'actualitat, encara queda per assolir es va descobrir, recuperar i donar visibilitat a la presència de les dones en diferents èpoques, posant l'accent no només en aquelles figures que van aconseguir fites importants en diferents àmbits, sinó també en la resta de dones.

LA FESTA DEL ROSER

Finalment, el passat dia 1 de maig, primer diumenge del mes, es va celebrar la Festa del Roser, després de dos anys sense poder-ho fer amb solemnitat a causa de la pandèmia.

Les Piores i Priors, acompanyats per la Corporació Municipal en ple, arribaven a la parròquia per a la missa solemne. Com a convidats també hi anaven el diputat al Parlament de Catalunya, Engelbert Montalà, de Mollerussa, i el director dels serveis territorials de Cultura a Lleida, Albert Turull, de Cervera.

Durant la missa, presidida pel rector de la Parròquia, es va agrair amb un aplaudiment la implicació dels Priors i Piores d'enguany que s'hi han dedicat de valent en la preparació d'aquesta festa que dona identitat al poble de Torà.

Va seguir el cant dels goigs i la veneració de la Mare de Déu del Roser a la seva capella perfectament guarnida per a la festa i es van fer públic els nous Priors i Piores que han tingut la sort de

ser escollits per l'Ajuntament. Són aquests:

Trini Ruiz Martínez i Josep M. Aixut Grau; Irina Kosiv i Roman Pizo; Mariona Lunar Cererols i Arnau Prats Vilamajor; Nerea Menéndez Alfonso i Pau Culell Marco. Enhorabona a tots!

En acabar la missa, va tenir lloc la tradicional Dansa del Roser a la plaça del Pati. Un ball molt ben executat per les Piores i Priors, sota la direcció de Carme Santamaria.

Fermí Manteca

Els Priors i Piores d'aquest any: Cèlia Alsina Testagorda, David Muntada Parera, Maria Colell Farguell, Martí Miramunt Mases, Ivette Castellana Circuns, Ivan Fonoll Gimeno, Aida Sunyer Mena i Arnau Cepero Torres.

EL MERCADAL DE TORÀ

Torà va acollir durant el matí del Divendres Sant el ja tradicional Mercadal. Feia tres anys que no se celebrava, ja que a causa de la pandèmia del coronavirus les dues edicions anteriors es varen cancel·lar.

El mercat va reunir més d'un centenar de parades i es va convertir en punt de trobada de moltes persones vingudes de molts indrets que, tot passejant pel casc antic, admiraven la mostra d'arts i oficis de pagès, el vuitè mercat d'antiquaris i brocanters, els jocs gegants infantils, i remenaven i compraven entre les diverses parades de tot tipus, entre elles la 13a Mostra de Formatges.

Va ser també una jornada de portes obertes a diferents equipaments culturals, com la casa de cultura Cal Gegó, amb dues exposicions, l'antic forn comunal de la vila i el museu de la Fusteria de cal Ventureta.

D'entre les persones que ens varen visitar hi havia la consellera de Drets Socials de la Generalitat, Violant Cervera, que tot i no ser una

visita oficial, va recórrer els carrers i els espais culturals acompanyada de l'alcalde de Biosca, Josep Puig, amb el que prèviament havien visitat les famílies ucraïneses que acull aquell poble.

Torà celebra el Mercadal des de fa uns quinze anys, però ja des de molt abans el mercat de Divendres Sant congregava moltes persones, ja que els mercats més propers que se celebren en divendres, com són els de Cervera i Solsona, no es feien i en canvi Torà mai ha deixat de fer mercat el Divendres Sant.

Ramon Torné

EXCAVACIONS GERMANS

CASES

Oficines i magatzem: Polígon l' Aguda II, nau 8
25750 TORÀ (LLEIDA)

Tel / Fax: 973.47.36.16 / 629.28.55.18

e-mail: germanscases@excavacases.es

EXCAVACIONS - TRANSPORTS - CONTENIDORS - MATXUQUEIG

Orgull de ser ...

(≡) **Prensa Comarcal**

Llobregós
informatiu

Només nosaltres
explicuem la
TEVA HISTÒRIA

WWW.
vall del llobregós cat

Q
Què hi
trobaràs?

Presentació
Situació
Municipis
Racons d'interès
Les masies
Rutes

La natura
La prehistòria
La frontera
L'art medieval
El barroc
L'arquitectura
popular

Paisatges
Festes i tradicions
Serveis

Llobregós
informatiu

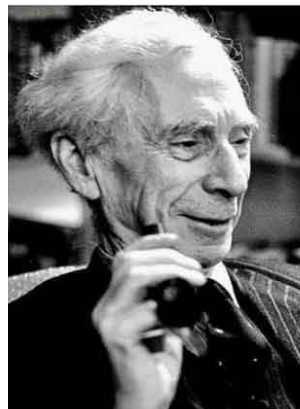

**Construccions
Sant Gil, S.C.C.L.**

c/ Montsec, 21 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 547

consangil@telefonica.net

***"Gran part de les
dificultats per les
quals travessa el
món és perquè els
ignorants estan
completament
segurs i els
intel·ligents
plens de dubtes."***

Bertrand Russell

**assessoria
COFISCO**

Plaça de la Creu, 3
25750 - Torà
Tel. 973 473 317
Fax 973 473 644
info@cofisco.es

IVORRA VA AL TEATRE

Després de dos anys sense fer cap sortida per culpa de la pandèmia i veient que les restriccions s'esboiraven, l'Associació de Dones va dir: "Hem d'anar a Barcelona a veure un teatre divertit, alegre, que ens aixequi els ànims després de tot aquest temps tan convuls". Així que ens vam decidir pel Teatre Coliseum.

Així doncs, el dia 27 de març un grup de 30 ivorrans vam anar a veure l'obra "Adéu Artur" de la Cubana, una comèdia basada en un funeral i, tot i que pot semblar un tema trist, teatralment el van fer molt substanciós i divertit. És sobretot un cant a la vida, per reflexionar de com s'ha de viure aprofitant cada moment i cada instant. Una comèdia esbojarrada, amb tocs surrealistes i amanida amb els ingredients típics de la Cubana: humor, música, sorpreses i participació del públic.

Les expectatives es van acomplir amb escreix, vam sortir amb un somriure d'orella a orella i molt satisfets.

El teatre va a Ivorra

I no va parar aquí la cosa: la setmana següent, el dia 3 d'abril, (per qüestions d'agenda va anar

La Cubana diu "Adéu Artur" i fa divertir i reflexionar la gent d'Ivorra

així), el poble d'Ivorra també estava content perquè teníem funció de teatre al local social. Un grup del Casal de Calaf es va desplaçar el diumenge de bon matí per fer els últims retocs d'escenari, llums, so i assaig. Es van portar el dinar de catering i per la tarda representació de l'obra "La dona dels 60", una paròdia, adaptació de "Les Cunyades", obra escrita pel dramaturg Michel Tremblay. De la mà de la directora Carme Sala, catorze dones de Calaf i comarca fan un re-

lat de la situació, a vegades una mica cruel, de la dona en aquell temps.

Tot i que alguna d'elles era la primera vegada que pujava a l'escenari ho van fer molt bé. Les felicitem i estem molt contentes d'haver gaudit de l'espectacle i fer-nos passar una tarda tan alegre i animada.

Va ser un èxit de públic i, quin goig veure la sala plena de gom a gom. Esperem poder repetir ben aviat.

Representació de "La dona dels 60" al local social d'Ivorra

ARDÈVOL: FAM DE CARMELLES

Aquest any 2022 el poble d'Ardèvol ha pogut celebrar les tradicionals Caramelles després de l'aturada obligada per la pandèmia. Efectivament, l'any 2020 era any de Caramelles (a Ardèvol es fan un cop cada tres anys), però amb les cançons i els balls gairebé a punt i faltant només unes setmanes va arribar el confinament.

Aquest any, però, els dies 16, 17 i 18 d'abril la colla de caramellaires, formada per 40 joves del poble i rodalies, acompanyats per una desena de músics, ha recorregut les cases del poble i voltants que així ho han desitjat representant el cerimonial tradicional:

La colla arriba a la casa en formació i marcant el pas a ritme de bombo i platerets. Tot seguit es forma i es canta l'arribada "Déu vos guard, gent de la casa, us venim a saludar [...]". S'avança el banderer i pregunta a la mestressa "Cantarem?". En cas afirmatiu, aquesta posa a la bandera la cinta que dona fe del pas de la colla per la casa i tot seguit s'interpreta una cançó i un ballet, que cada any van canviant i que són creats i preparats majoritàriament per la mateixa gent d'Ardèvol. En aquesta edició les cançons que s'han cantat han estat "Ja ve la primavera" (lletra del Jordi Closa amb la melodia de la cançó "La manta al coll") i "Tenim fam de Caramelles" (lletra del Xavier de Brichs amb la melodia de la cançó "Tot és part de ser un pirata" del Pony Pisador). Pel que fa als balls, s'han interpretat la "Contradansa" del Ball de Gitanes de Castellar del Vallès i el "Joventut" que s'havia ballat a les Caramelles per últim cop l'any 2008. Tot seguit es ballen els Cascavells d'Ardèvol. En cas que la casa convidi els caramellaires a pujar, es fa el ball de mestresses, consistent en un pasdoble i un vals

jota com a mostra d'agraïment. Es canta el comiat i es marxa en formació al ritme de la música.

Les Caramelles han visitat enguany una trentena de cases, a més de les places del Santuari de Pinós el dissabte, Claret el diumenge i la plaça d'Ardèvol el dilluns a la tarda, totes amb nombrosa presència de públic. A més, han estat presents a la torre de Vallferosa el dissabte 30 d'abril en la celebració de la festa de Sant Marc i Santes Creus i a Solsona el dissabte 14 de maig en motiu de la fira de Sant Isidre. Als caramellaires encara els queda una última actuació per tancar aquesta edició, el diumenge 29 de maig al migdia al Santuari de Pinós, en motiu del dinar de la gent gran del municipi.

Caramellaires d'Ardèvol

CARAMELLES A CASTELLFOLLIT

ENGUANY SÍ!!!

A Castellfollit de Riubregós aquest any sí que hem cantat Caramelles!

Fa un temps, una comissió de persones, amb la intenció de mantenir la tradició de cantar per Pasqua, vam decidir celebrar-les cada dos anys i els anys parells. Sabem que alguns pobles de la rodalia les celebren cada any, però també d'altres cada tres anys com és el cas d'Ardèvol. Així, les darreres cantades van ser l'any 2018 perquè pel 2020 per Setmana Santa, tots tancats a casa a causa de la pandèmia. L'any següent, pel 2021, hi va haver un intent de sortir a cantar, però finalment no es va veure gens clar i per tant hem esperat l'any actual que coincideix quan toca.

Una bona colla de cantaires, petits, mitjans i grans reprenem els assaigs dies abans al Local Social de Ca l'Adela sota la batuta de la Maria Guirado i Liñan. Arribat el jorn de Pasqua tots cap a la plaça amb la vestimenta correcta i la il·lusió al damunt. Entrem a missa i oferim un dels nostres cants. En acabat, a la Plaça Major interpretem tot

el repertori. Començant per una cançó tradicional menorquina "Surt a sa finestra", cançó amorosa de melodia bonica, d'aquelles que no deixes de cantar mai. Seguidament una vals de Caramelles "Ai que sí", obra del Gregori Martínez, autor prolífic pel que fa a cançons de Pasqua i que en té de tots els estils i ritmes. A continuació, "Les Caramelles", una de les cançons més populars i conegudes

amb música de l'autora olotina Càndida Pérez Martínez, cupletista i compositora de cuplets catalans. Lletra de Joan Misterio i que la cantant menorquina Pilar Alonso va convertir en èxit de l'època. Posteriorment les cantants catalanes, Núria Feliu, Guillermina Mota i fins i tot la mítica actriu Mary Santpere van interpretar i ajudar a popularitzar molt aquesta cançó. Per acabar, les més xiques de la colla van interpretar la cançó popular catalana "La pastoreta" i van ballar "El ball de la civada".

Un cop acabada l'actuació completa a la plaça, ens dirigim cap baix als bars i allà oferint tot el

repertori de nou, donant per acabada la cantada de Caramelles d'enguany, edició 2022.

Any que per a Castellfollit serà important, donat que s'esdevindrà a la tardor els 200 anys de la commemoració dels Fets de 1822, Diada del Setge.

Carles Llongueras i Morera

ARDEVOL: TROBADA PEDAGÒGICA

El 25 d'abril l'escola d'Ardèvol va realitzar una trobada a la qual es van convidar les famílies perquè tinguessin l'oportunitat de veure l'activitat pedagògica que es du a terme dins de l'aula.

Les famílies van participar al Faristol, un activitat emmarcada en el projecte lingüístic de la ZER. Aquesta proposta de comunicació oral de l'àmbit lingüístic engloba tres gèneres: la lectura en veu alta, expressió oral i l'escolta atenta.

Per últim, li diem a la persona lectora les coses que ha de millorar però li diem positivament per a què pugui canviar-les i poder llegir més bé. Per exemple, no diem "No se t'ha sentit", diem "Hauries de pujar una mica més el to de veu".

Les famílies escoltaven atentament i creiem que s'ho van passar molt bé.

Seguidament vam mostrar-los-hi els jocs de llengua que fem servir per aprendre. Van participar i jugar amb nosaltres a analitzar oracions,

L'objectiu del Faristol és compartir amb els nostres companys i companyes l'escrit d'un record que hem viscut i hem escrit a la nostra llibreta de records. El compartim llegint-lo davant d'un faristol, per això mateix, l'hem anomenat així.

Al moment de la lectura hem de tenir en compte tenir un bon ritme, una bona entonació, estar en bona postura i no quedar-te massa quiet. També hem de llegir de forma fluida i amb un bon volum de veu, entre altres aspectes. Per altra banda, els nens i nenes que escolten han de tenir una escolta activa i atenta.

classificar paraules en agudes, planes i esdrúixoles, etc.

El fet de fer trobades ens encanta perquè compartim hores amb les famílies i tots ens ho passem genial. A més, els hi ensenya com hem treballat durant el trimestre o el curs.

Aviat farem la propera trobada que consistirà en una exposició d'invents que han provocat un canvi i millora la humanitat.

**Nenes i nens
de l'escola d'Ardèvol**

EXPOSICIÓ DE L'ESCOLA SANT ROC

L'alumnat d'aquesta escola de Castellfolit de Riubregós ha aconseguit un nou repte: exposar i explicar els seus treballs elaborats durant aquest curs escolar.

El primer objectiu que es volia aconseguir amb aquesta proposta era ensenyar a la població com treballen i què fan a l'escola tots els nens i nenes. Posteriorment, s'ha pogut comprovar que també aconsegueixen moltes competències enriquidores per als infants: autonomia, seguretat, bona expressió oral...

Gràcies a la col·laboració de la família Manrique Edo i de tota la comunitat

educativa, s'ha fet una exposició on s'han pogut veure diverses temàtiques o racons: art, projectes personals, projecte tradicions, projecte viatge, sala de reunions, racó d'infantil, taula d'experimentació i taula de revistes escolars.

El professorat en fem una valoració molt positiva perquè els nostres alumnes han explicat molt bé a la gent tots els seus treballs.

Alumnes de l'escola Sant Roc: sou genials!

Fem les vostres participacions personalitzades i de franc per a la Loteria de Nadal i Reis
Tenim números abonats de tots els acabaments
Us enviem la loteria de qualsevol punt d'Espanya

LOTERIA "EL MERCAT" DE CALAF
C/ Sant Jaume, 31
08280 CALAF
Tel. 93 869 91 54
loteriaelmercat@hotmail.com

ELCASINO
CALAF

125 anys d'història

EL PRESIDENT MACIÀ A TORÀ

Ara es compleixen 90 anys
de la històrica visita

La plaça del Vall, plena de gom a gom, victoreja el President Macià (Fotos: Arxiu Nacional de Catalunya)

Engany es compleixen 90 anys de la històrica visita que feu el President de la Generalitat Francesc Macià a Torà. Va ser el diumenge 12 de juny del 1932 que va arribar el President enmig d'una gran multitud de gent que es varen aplegar, tot i la pluja que queia, per donar-li la benvinguda.

Fou rebut a l'Ajuntament, on la Corporació en ple, amb l'Alcalde Juli Crusellas al capdavant, li agraïren la seva visita. En la recepció també hi

eren presents el Comisari de la Generalitat a Lleida, senyor Belli, i representants de Cervera, Solsona, Sanaüja, Biosca, Castellfollit, Calaf, Ponts i altres poblacions, que saludaren al President.

Des de l'Ajuntament el M.H. Macià i acompanyants es van dirigir al local del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya de Torà, que estava situat en la plaça del Vall, en el primer pis de la casa que avui porta el número 34, propietat de Ramona Creus, on es va oferir un dinar de

El President Macià des del balcó del Centre d'Esquerra Republicana de Catalunya, a la plaça del Vall

germanor preparat i servit per la Fonda Jaumet. Segons que explica el llibre "Cal Jaumet de Torà. Cent anys d'un Hostal Català 1890-1990", 'es va servir pollastre, que era un menjar de categoria en aquells temps, però el senyor Francesc Macià, que era un home de costums més aviat frugals, va demanar només un plat d'espínacs'.

Després del dinar, i des del balcó del mateix Centre Republicà, el President, després de par-

lar altres oradors, va adreçar-se a la gent que el victorejava acabant la seva allocució reivindicant que tot català ha de disposar de la seva caseta i l'hortet i els jubilats una pensió de tres pessetes diàries. El President, tal com mostren les fotografies, va ser llargament aplaudit per un públic entusiasmat.

Ramon Torné

Serveis Mèdics Calaf

Medicina general
Fisioteràpia / Rehabilitació / INDIVA Activ
Pilates adaptat a la teva condició física
Podologia
Psicoteràpia
Anàlisis clínics
Carnets de conduir i altres permisos
Revisions esportives
Certificats mèdics

El teu centre de referència

Raval Sant Jaume, 29 baixos - 08280 Calaf
Tel. 93 869 80 47 - informacio@serveismedicscalaf.com
www.serveismedicscalaf.com
Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 13 i de 16 a 19 hores

Llobregós núm. 113

23

WWW.

APACTora.org

Fes-te'n soci

Atenció personalitzada per a
avis i/o malalts, a domicili.
Servei de neteja per a
particulars, despatxos,
obra nova...

Av. Ponts, 1 - GUISSONA
973 55 25 02 - 618 72 88 59
sad_segarra@yahoo.es

SOM LLAVOR
SERVEIS INTEGRALS DE JARDINERIA

658 55 03 76

CAL MAS
DE SANT SERNI

25750 TORÀ | LA SEGARRA | LLEIDA
TEL. 973 473 581 | 676 086 185
FAX 973 473 107 | www.calmas.net

BLAI GABINET DE SERVEIS, SL

PONTS - TEL 973 460 500
TORÀ - TEL. 973 473 155

**GESTORIA
ASSEGURANCES**

**LABORAL-FISCAL
COMPTABILITATS**

MAQUINARIA AGRÍCOLA

L'ANTIGA MINA VICENTA

**Restauració i museïtzació de la Mina Vicenta,
antiga mina de carbó de Calonge de Segarra**

Ara fa tres anys que es va localitzar una important i antiga mina de carbó al terme municipal de Calonge de Segarra: la Mina Vicenta. Després de realitzar una primera intervenció encaminada a fer l'estudi arqueològic i històric d'aquest inèdit element patrimonial, situat a la conca minera de Calaf, es va plantejar la seva recuperació i museïtzació.

Aquesta mina, que a partir de 1926 rep el nom de Mina Vicenta, era explotada per la Unión Minera i està documentada ja a la segona meitat del segle XIX. S'hi conserven diverses fotografies d'inicis del segle XX: 1903, 1910 i 1913.

Ja el 1903, el Dr. Ignasi de Llorens, metge de Calaf, en la seva obra *Topografia Mèdica de Calaf*, editada el 1904, l'hi dedica un capítol, "Minas de Carbón", per il·lustrar la duresa i les condicions de treball en aquest tipus d'explotacions mineres. Aquest article ens permet, avui en dia, copsar com era i com es feia l'extracció del lignit des del fons de les galeries subterrànies.

L'Ajuntament de Calonge de Segarra, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, n'ha recuperat les estructures originals. L'actuació ha consistit en la consolidació i restauració de la bocamina; el sanejament de l'interior de la galeria, i el rejuntat de la volta de maons. També s'han refet els murs de pedra de l'exterior que emmarcaven la via per on circulaven les vagonetes, les quals, sense descans, entraven buides a la mina i sortien plenes de carbó tibades per una mula.

Un cop recuperades les estructures de la mina, s'ha col·locat un plafó explicatiu i s'ha museïtzat l'espai, a càrrec de CAT Patrimoni. S'ha realitzat

la museïtzació amb la recreació, per mitjà de figures a mida natural tallades en acer *corten*, de la fotografia conservada de la mina datada el 1910 on es veu una mula, guiada per un miner, tibant una vagoneta sortint de la Mina Vicenta. També s'ha reconstruït la via fèrria per on circulaven les vagonetes cap a l'interior de l'explotació i s'ha instal·lat una porta de ferro a l'entrada de la mina que permet, des de l'exterior, veure una bona part de la galeria.

D'acord amb el projecte de recuperació i dignificació d'aquest singular element patrimonial que ens parla de l'activitat minera a bona part de l'Alta Segarra, hi ha prevista una nova fase de museïtzació. Aquesta consisteix en la instal·lació, a la galeria minera, d'una exposició permanent sobre la mineria a la comarca i, a la zona d'explotació —a la part més profunda—, la recreació del dur treball dels miners a l'hora d'extreure el lignit. Per a més informació, visiteu el web www.calongesegarra.cat.

L'ENTREVISTA

Joan Obiols i Vilamú, de Vicfred, nou Jutge de Pau

Fa uns mesos va ser proclamat Jutge de Pau del municipi de Sant Guim de la Plana. En Joan té actualment 40 anys i per ara és un dels Jutges més joves de

la comarca. Ha accedit al càrrec en substitució de l'anterior Jutge de Pau, l'Antoni Ribera. En Joan es veí de Vicfred i té la professió d'agricultor i ramader, va cursar els estudis de Sobre-estant d'Obres Públiques i posteriorment Arquitectura tècnica, i després d'uns anys treballant al sector de la construcció va decidir, després de la crisi del 2009, continuar l'activitat familiar a Vicfred en el sector agrícola.

Ctra. de Calaf, 1
Pol. Ind. L'Aguda
Tel./Fax 973 473 125
25750 - Torà

Av. Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 - Guissona

CERÀMICA RAJOLES ARTICLES SANEJAMENT CEMENTS

Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÛJA

Plaça de la Creu
TORÀ

Quan se't va proposar ser jutge de Pau, què et va fer decidir acceptar el càrrec?

Doncs va ser un dia parlant d'altres temes amb l'Alcalde municipal, Josep Llobet, que em va dir que havien pensat en mi com a figura de jutge de Pau en substitució de l'Antoni Ribera, que per motius d'edat ja feia temps que no podia exercir les seves funcions. La veritat és que no em vaig parar massa a pensar si acceptava o no, i crec que en aquell moment ja li vaig dir que sí, que acceptava. De fet en municipis tan petits ens hem d'implicar una mica tots en fer les coses que convingui.

Quines funcions tindràs assignades com a jutge de Pau?

De bones a primeres, quan l'Alcalde em va explicar la feina que suposaria ser jutge de Pau em va semblar que podria ser senzill i que en un municipi de pocs habitants no hi hauria massa històries. Les funcions que ha de fer un jutge de Pau són la intermediació de conflictes entre veïns intentant arribar sempre a un acord, i evitant que

el conflicte vagi més enllà. També hi ha la part més administrativa que de moment desconec fins a quin punt pot arribar. De tant en tant, des de l'Ajuntament m'avisen per signar documentació variada on es necessita la signatura del jutge de Pau per tirar endavant tràmits. Sincerament, quan no estàs habituat al llenguatge i procediments de l'Administració hi ha coses que les has de mirar dues vegades per entendre-les. Estic pendent de fer un curs que organitza la Generalitat per a nous jutges de Pau, espero que això m'ajudi bastant.

Com encares el repte de ser jutge de Pau del petit municipi de Sant Guim de la Plana?

L'encaro amb ganes de poder ajudar tant els veïns com l'Ajuntament amb la meva tasca i intentar fer les coses tan senzilles com sigui possible. Espero aportar el meu granet de sorra perquè el municipi pugui funcionar amb harmonia.

L'enhorabona, Joan, i bona sort!

Josep Verdés

Transports
MOLINS
transportsmolins@gmail.com
Jordi - 652 106 427
c/ Nou, 6 - 25750 Torà

Taller SANTI
SANAÜJA

Ctra. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

TORNA LA CAMINADA POPULAR DE TORÀ

**Després de dos
anys de caminades
atípiques, la 41a
Caminada
Popular serà
recordada per la
de la tornada a
la normalitat**

Veníem d'un confinament on tothom es va esforçar en vestir de normalitat una caminada feta des de casa, al jardí, a les escales, a l'ascensor, a la cinta de córrer... posant humor a la desgràcia. L'any passat vam fer una caminada asíncrona: un circuit molt ben marcat i llibertat d'agenda per fer-la.

Enguany hem tornat als orígens: n'hi havia ganes. Trobada i preparatius abans de les 9,00 h del

dia 24, encara amb el dolç regust d'una diada de Sant Jordi sense restriccions... i a l'hora prevista la caminada va començar sota el so inconfusible de la banda sonora original de la pel·lícula "El darrer dels Mohicans".

Al matí feia fred i el cel estava tapat, però després va quedar un dia espectacular que sumat als brots verds, fruit de les darrers pluges, i als colors de la primavera segarenca, van conformar un es-

PODOLOGIA

- Esportiva
- Geriàtrica
- Infantil
- Estudis de la marxa
- Durícies / Ulls de poll
- Ungles clavades
- Fongs, herrugues, úlceres
- Silicones

FISIOTERÀPIA

- Tractament de lesions esportives
- Tractaments d'esquena
- Rehabilitacions
- Drenatge limfàtic
- Estiraments i reforç muscular
- Embenats Neuromusculars
- Altres teràpies

**PODOLOGIA
TORÀ**

*Plaça del Vall nº19 1r 1a
TORÀ*

630-111-145

podologiatora@gmail.com

cenari idoni per a caminar en bona companyia.

Tot va sortir rodó tret d'algun petit incident que es va poder solucionar.

La gent de Torà i altres visitants van poder gaudir mentre caminaven i descobrir que la font del Ternàs estava molt més a prop de Torà del que es pensaven. Esperem que, de la mateixa manera que el camí de l'aigua cap a la font del Solà ja forma part dels itineraris habituals dels toranesos, la versió del camí de l'aigua cap a la font del Ternàs tingui també l'èxit que es mereix un indret tan màgic com aquell.

El Camí de l'Aigua de Torà romandrà marcat de forma provisional fins que esdevingui definitiu amb alguna petita esmena que haurem de fer, i la caminada s'acomiarà d'aquest nou atractiu toranès per anar a buscar d'altres rutes que ens portin a descobrir elements diferencials del nostre patrimoni... Ja us anirem donant pistes de cap a on anirem l'any vinent... Probablement seguirem amb la temàtica de l'aigua, però aquesta vegada en direcció sud. Ja ho veurem, treballarem perquè us agradi com hem fet sempre.

Donem les gràcies a tothom: als col·laboradors

i col·laboradores, voluntàries i voluntaris que de forma desinteressada la organitzem i sobretot als participants que la fan possible.

Ens veiem a la 42a.

estudi
BLAT
ARQUITECTES

Projectes
d'obra nova
i reforma

Inspecció
tècnica
d'edificis (ITE)

Cèdules
d'habitabilitat

Certificats
d'eficiència
energètica

DESPATX D'ARQUITECTURA

CONSULTA'NS SENSE COMPROMÍS

680 44 31 03 **ROGER BESORA** **MARTA MIRAVET** 617 11 52 65
hola@estudiblat.cat | Comabruna 8, Baixos. 25300 TÀRREGA

cafeteria · pastisseria · restaurant · pizzeria · gelateria

batist

Tel. 973 55 16 98
C/. Sant Pol, 13
25210 GUISSONA

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 48 2077 - Fax 973 48 2373

Hostal de Pinós

973 473 062 - 687 528 057

Pl. del Santuari, s/n
25287 Pinós

www.restaurantdepinos.com

(Dimarts tancat, excepte festius)

La teva publicitat aquí

973 473 265

(Per tant sols 8 euros en cada número, IVA inclòs)

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pinós (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

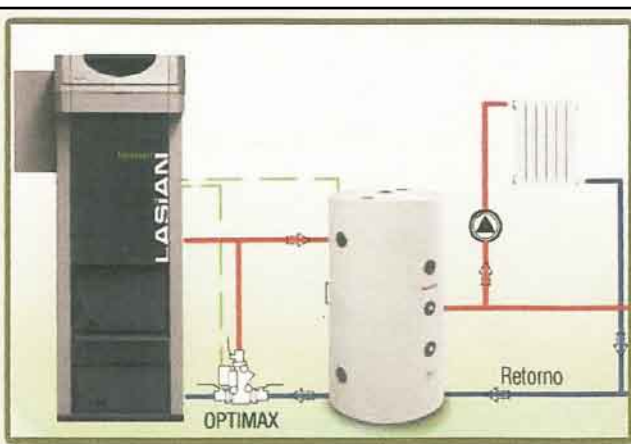
Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

JOSEP ALARCON

Aire Condicionat,
Calefacció,
Aigua i Biomassa

Tel. 973 47 32 67
C/ Eres 17,
25750 Torà LLEIDA
jaf@viladetora.net

FEM DEL POBLE MÉS POBLE

associació cultural de
Prades de la Molsosa

Després de dos anys de pandèmia, d'aïllaments, de pors, de preocupacions pels més fràgils, des de l'Associació Cultural de Prades hem decidit reiniciar l'activitat, aquella activitat que hem dut a terme ininterrompudament des del 1999 fins l'inici de la pandèmia, aquella activitat que duem a terme perquè ens estimem d'on som i volem compartir el nostre poble amb totes aquelles persones que l'estimen, que l'han estimat i les que de ben segur l'estimaran.

Hem renunciat a organitzar la Fira, a causa del poc temps que teníem de marge per fer-la en condicions. Ara bé, reprendrem la Trobada de Pradenques i Pradencs que se celebrarà el dia 5 de juny, un espai on aquella cita de la Montserrat Roig pren el seu màxim esplendor: "si hi ha un

acte d'amor, aquest és el de la memòria".

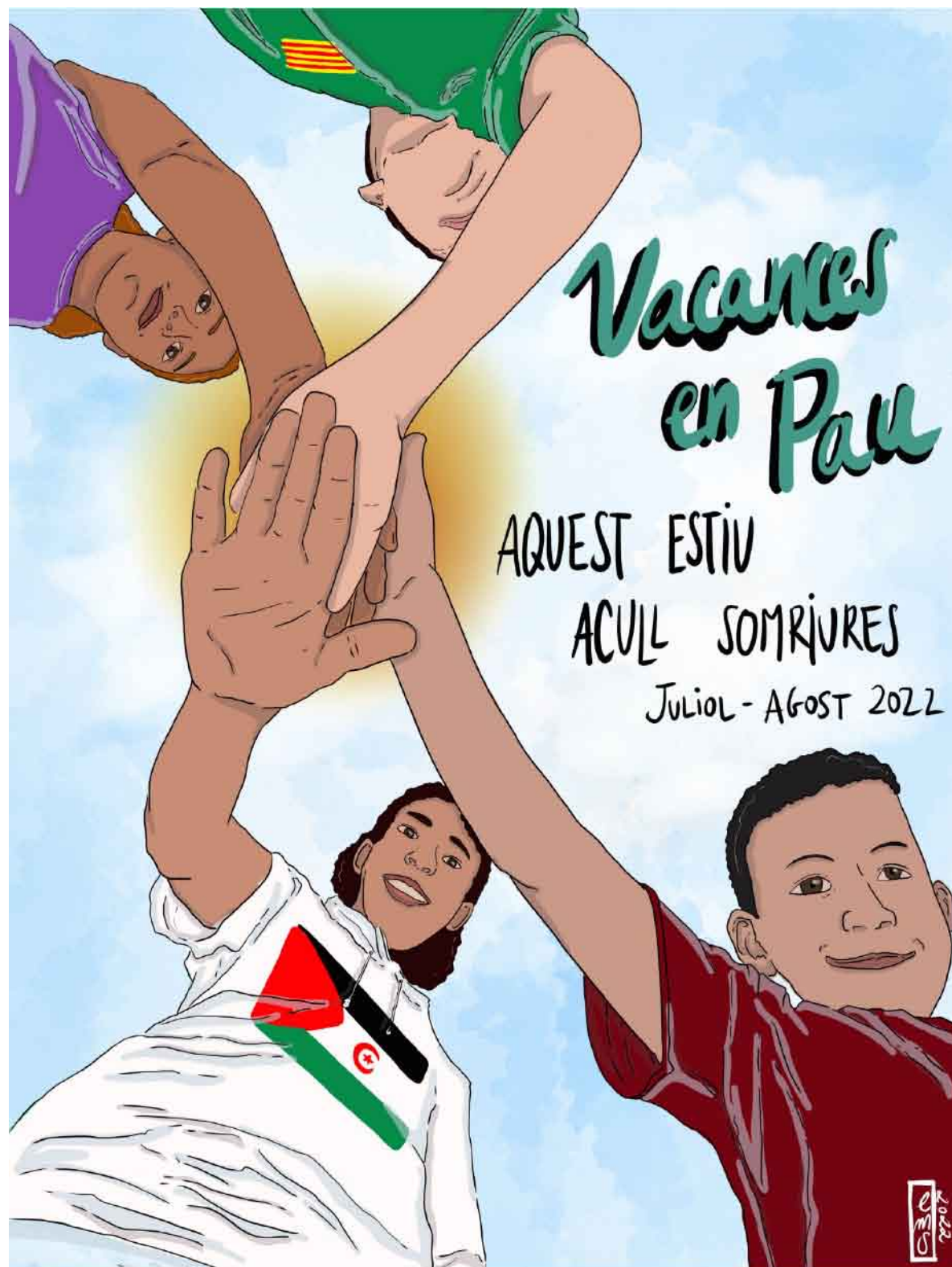
També hi haurà la revetlla de Sant Pere, una festa que vol ser espai de trobada i distensió entre les veïnes i veïns; en definitiva, passar bons moments plegats.

Finalment, el 17 de Juliol, tornarem a recuperar la nostra Festa Major.

Si ens cuidem, enraonem i cooperem entre nosaltres i ho transmetem als qui s'apropen a Prades, aconseguirem un dels objectius de l'Associació, fer del poble més poble i a la vegada un lloc més agradable per viure i passar-hi bons moments, tal i com han fet els qui ens han precedit.

Associació Cultural de Prades

INFORMACIÓ

email: associaciomelhfa@gmail.com

Telf.: 659 466 701

FESTA DE SANTA ÀGUEDA

Ara sí! La Junta de Santa Àgueda i jo personalment volem donar les gràcies a totes les persones que van fer possible la Festa de les Dones el passat 12 de març.

Per mi, com a dona toranesa que sóc, aquesta és la millor de les festes que es fan a la nostra vila.

Fent balanç, us puc dir que estic molt contenta d'haver-la pogut organitzar com a alcaldessa d'enguany, juntament amb la gent que sempre m'ha ajudat i per això els ho agraeixo de tot cor. Sense aquesta ajuda n'hagués estat molt difícil.

El sopar, amb 202 dones, va ser tot un èxit i més després de dos anys en els que hem hagut d'ajornar la festa a causa de la pandèmia.

Tot i així, m'hagués agradat que hi hagués hagut més gent participant-hi quan van obrir les portes al públic en general. Per aquesta raó, animo a tothom que quan es facin festes al poble, la gent se les faci seves i hi participi! Així les podrem tirar endavant i mantenir-les durant molt de temps.

Finalment, ja només em queda dir-vos que espero i desitjo que la nova alcaldessa 2023 i gran amiga, Olga Cererols Téllez, gaudeixi de la festa de l'any que ve tant més del que ho he fet jo!

Moltes gràcies a tothom!

Raquel Molins Miró

roba de casa modes

a l b e r t

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

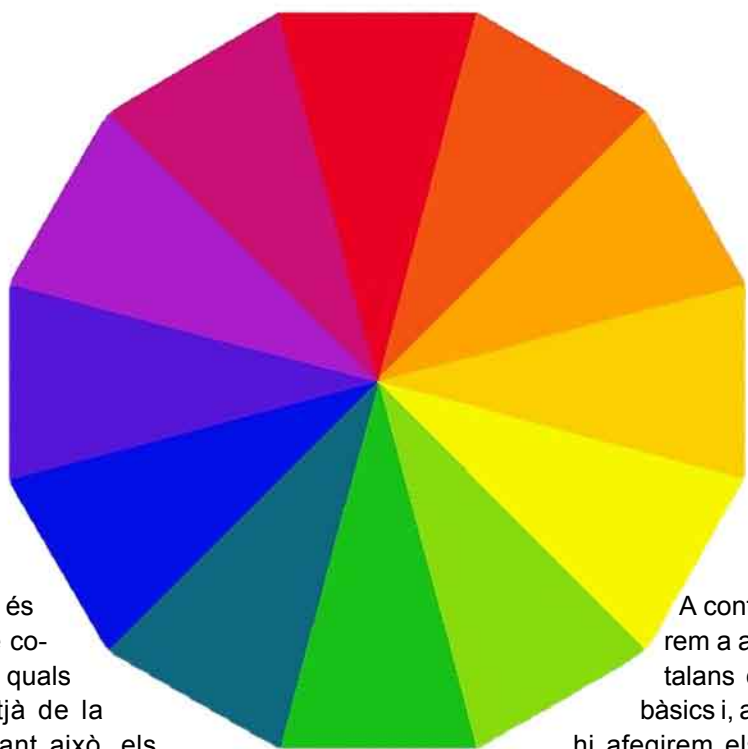
QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

EL NOM DELS COLORS

La natura és plena de colors, els quals captem per mitjà de la retina. No obstant això, els copsem i capim per mitjà d'imatges mentals i de paraules. Els mots que fan referència als colors no són aleatoris, ans al contrari; tots descendeixen d'una forma antiga que s'ha anat transfigurant pel decurs de les centúries i que originàriament constava d'un sentit pur, d'una motivació vertadera, la qual avui dia ens és secreta.

A continuació, ens centrarem a analitzar els mots catalans d'alguns dels colors bàsics i, a tall de comparança, hi afegirem els corresponents en castellà, atès que és una llengua propera.

El mot vermell prové del llatí *vermiculum*, el qual en la llengua mare significa "cuc petit". Fixem-nos que el català té el mot *verm*, que significa exactament "cuc". Probablement va donar-se aquest nom al color pel fet que antigament el colorant vermell es treia de petits cucs i d'altres insectes. Com

- # jardineria
- # manteniments
- # gespa natural i artificial
- # podes
- # instal·lació de reg
- # plantes i accessoris a l'engròs
- # tancaments metàl·lics i de fusta
- # tractaments fitosanitaris
- # treballs amb fusta
- # venda de sal

Igualada - Catalunya central

www.calhuguet.cat [@roger@calhuguet.cat](mailto:roger@calhuguet.cat) [655 633 520](tel:655633520) [93 625 51 43](tel:936255143)

**Els mots que fan
referència als colors
no són aleatoris;
tots descendeixen d'una
forma antiga que s'ha
anat transfigurant pel
decurs de les
centúries i que
originàriament
tenien un sentit**

a afegitò, l'equivalent del mot al castellà és *bermejo*, de la mateixa arrel. Tot i això, el nom comú per a fer referència al color és *rojo*, el qual prové del llatí *russus*. I, per acabar de complicar-ho, *roig*, en català, prové del llatí *rubeum*, forma de la qual també deriva l'adjectiu castellà *rubio*. L'adjectiu *ros*, per contra, prové de la primera arrel esmentada, *russus*. Aparentment les parelles de mots derivades de la base llatina són contradictòries; rojo-ros / roig-rubio. Nogensmenys, la identificació dels dos mots és explicable pel fet que en llatí ambdós termes s'empraven per a fer referència als cabells de guerrers i pobladors, els quals podien ser de matisos diferents —des de rossos, fins a ataronjats o pèl-rojos.

Un altre nom de color curiós és el mot groc, que prové del llatí *crocus*. En llatí significa “safrà”. És evident, doncs, que el nom prové del característic color groguenc del safrà. En castellà existeix un

mot emparentat amb el nostre, que és *croco*, que literalment significa “safrà”.

Més enllà dels colors esmentats podem parlar també del color *azul*, el qual prové de l'àrab *lazawárd*, mot de la mateixa família que *lapis-làtzuli* —mineral d'un blau característic molt apreciat en l'Antiguitat. És, doncs, palès que cal relacionar el nom del color amb el pigment del mineral. El mot català que prové de la mateixa arrel és

atzur, el qual avui és una paraula arcaica que no s'usa sinó en poesia.

Com s'ha vist, tots els mots tenen la seva raó de ser i estotgen en el seu record un sentit primigeni i pur. Estudiar el nom dels colors, per exemple, permet de saber com els antics els percebién i quin era el model del color del qual van partir per a concebre'l mentalment.

Adrià Castellà Jou

**Ctra. de Calaf, nau 2
25750 TORÀ (Lleida)**

**Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807**

REIVINDICO EL SILENCI

Una de les raons per les quals moltes parelles es trenquen és per la incapacitat que tenen d'escoltar-se. Se senten, però ja no s'escolten com abans. Amb els nostres cossos passa el mateix, i amb els amics també. Fins i tot no escoltar els nostres enemics és la llavor perfecte per perdre.

Aquests dies parlem molt de escoltar, però parlem, i verbalitzar-ho tant provoca que no siguem capaços ni per un instant de romandre en silenci, i aquesta és la clau. L'absència de silenci ens fa proclius al caos, i del caos mai en sortim d'una peça.

No soc creient, però reivindico durant la missa aquell moment on en Fermí (son les úniques misses a les que assisteixo darrerament) ens el demana per pensar en nosaltres o els demés. Poc importa. Aquest moment, que jo transporto a moltes altres parts de la meua vida, fa que el soroll perenne s'aturi i sigui capaç de posar en ordre el que vull i el que no, l'objectiu primigeni que ha de guiar qualsevol de les meves accions.

Fa molt de temps, quan estudiava a l'Escola Francesa de Barcelona, vaig tenir-hi una mestra que ens l'exigia: imagineu xavals de setze anys

amb les hormones disparades obligats a callar per un temps indeterminat i escoltar-se a ells mateixos. Hi trobava aleshores, com hi trobo ara, un cert plaer ancestral. El mateix de fet que sento quan tanco els ulls i al cap de la Vall de Forest, escolto el que em diu el món. Es aquí i potser enlloc més on soc capaç de escoltar el silenci més pur.

Estem envoltats de conflictes. Conflictes gregaris com les guerres, la fam i la misèria. Les disputes, el bandisme, i el prendre partit, la opiniologia tant de moda avui en dia, vivim i naveguem enmig del soroll constant, de les paraules. Aquestes, que ens haurien de servir per promoure el silenci, la serenor i la quietud, ajuden en excés al malviure i sobretot a la pèrdua absoluta de guia. Sé que us

CONSTRUCCIONS I REFORMES

M. COBERÓ - X. TORNÉ

els paletes del Llobregós

Tel. 620109517 - 690311965

Potser les guerres, els conflictes i les misèries serien reconduïbles si fóssim capaços d'escoltar-nos millor, però entenc que hem fet del nostre do de paraula, el nostre parany més gran

pot semblar estúpid, però les paraules ens hauríem de portar cap el silenci, enlloc de portar-nos cap al caos. Vivim en l'escolta activa enlloc de viure en l'escolta simplement.

La meva avia Joana, la mare del meu pare a qui tant trobo a faltar a cops, t'escoltava en silenci, sabies que hi era perquè t'agafava a voltes la mà mentre tu li explicaves les coses, no prenia partit, em mirava amb un esguard ben net de calma, i somreia. Sempre ho feia. El meu tiet Jordi és una mica igual, però hi incorpora un toc sorneguer que fa que tot el que tu li diguis, per molt que tal vegada sigui molt greu, perdi pes. És com si el que li dius deixi de ser important per ser alguna cosa banal i, amb els seus silencis, t'acompanyen a un món millor.

Potser les guerres, els conflictes i les misèries serien reconduïbles si fóssim capaços d'escoltar-nos millor, però entenc que hem fet del nostre do de paraula, el nostre parany més gran. Comunicuem tant, que ja no comuniquem i hem convertit el verb en soroll.

Preguntant al Fermi l'altre dia per un tema del qual parlar, em va proposar Pegasus. Les escoltes al govern etc... Però no m'atreu gaire parlar de

coses mediocres, de gent que escolta a gent per poder deixar d'escoltar-los algun dia, de brutícia, dels que es fan les víctimes perquè han estat espiats, quan ells hauríem fet el mateix si ho haguessin

pogut fer. Perquè en el fons és això, escolten de manera bruta, les brutícies dels demés. Jo prefereixo els ulls de la meva avia, morta ja fa temps que em miraven amb tendresa malgrat que hagués escoltat de la meva boca qualsevol barbaritat de joventut.

Les parelles es trenquen perquè no s'escolten i no es deixen parlar, els països es destrueixen perquè escalen verbalment la seva violència, els governs ens governen de manera unidireccional sense voler saber el que ens cal a la resta i l'amor d'avui en dia fuig de nosaltres perquè som incapaços de escoltar-lo de tant que el volem proclamar.

Al cap de la Vall, sovint no hi escolto ningú. El silenci és eixordador, i alguns em pregunten si no em fa sentir incòmode. Me'ls miro amb tendresa i no dic res.

Jordi Prat Morgades

LEDS C4

**outlet
BOTIGA**

De dilluns a divendres de 9.00h a 14.00h

Dissabtes de 10.00h a 14.00h

Afores s/n, Torà
973 488 121

SI NO FOS PER AIXÒ, SI NO FOS PER ALLÒ

El temps passa de pressa i, sense adonar-nos-en, arribarà d'aquí a quatre dies l'estiu i els pagesos ens posarem de cara a la feina i recollirem com cada any els fruits que la terra ens dona. I, vagi bé la collita o no, tornarem a gaudir de les nits d'estiu a l'acabar la jornada. Això sí, a mesura que van passant els anys, ja et prens les coses d'una altra manera i és que l'edat no perdona i ja res és igual de quan eres jove. Jo em recordo anar de festa i tornar a casa a trenc d'alba i, com a molt, trencar una mica el son i gairebé sense dormir canviar-te de roba i cap a segar que no ha estat res. Eren altres temps i de ruqueries en fèiem moltes, sobretot a l'estiu que és quan els pagesos tenim més feina amb la recollecció del cereal. De jove tot ho pots fer i normalment no succeeix res, el cos aguanta tots els excessos i més.

És de més gran quan te n'adones que no tot són flors i violes i és en aquell instant quan ja comences a fer servir la frase del "si no fos" que segur que molts de vosaltres heu sentit molts cops, o heu fet també servir com un servidor. Llavors, l'ús de aquesta frase esdevé una cosa habitual de sentir en els que ja tenim una edat, us parlo dels que ja tenim de cinquanta-cinc per amunt. Et sens jove d'esperit però el cos ja comença a anar a un altre ritme i per tant has de fer us en molts cops d'una excusa per sortir del pas, i és en aquest moment quan fas servir l'expressió "si no fos per això o si no fos per allò", per excusar-te de fer alguna cosa o pel que sigui.

Molt segur que molts de vosaltres també l'heu sentit en companys de la colla o de la feina. Algú proposa per al proper cap de setmana de fer al-

guna sortida o alguna activitat i ja surt algú dient per exemple, "si no fos pel mal al genoll, vindria a caminar, però és que el dolor em mata", o "jo vindria a fer un gintònic després de sopar si no fos que si no dormo les meves hores demà no m'aguanto dret".

És el que té fer-se gran, et mires les coses d'una altra manera, tens unes altres obligacions familiars i laborals, estàs en una edat pletòrica i

amb ganes de fer moltes coses i d'engegar nous projectes, però malauradament la realitat es ben bé una altra, i el cos ja va a una altra velocitat de creuer i t'hi has d'adaptar de totes totes. Ja sé que no tothom és igual i que cadascú coneix i sap fins a on pot arribar i fins a on no. L'important és que cada persona trobi el seu equilibri emocional i es trobi bé amb si mateix. Si acceptes la teva manera de ser, el teu cos, les teves virtuts i les teves mancances, segur que et sentiràs plenament realitzat i el límits només te'ls posaràs tu. I si una cosa no pot ser pel que sigui, doncs un altre dia serà o no serà mai. Així de clar i català.

Josep Verdés

QUAN PASSI TOT AIXÒ

Aquest és el primer article que la mare no llegirà; la meva gran crítica i, a la vegada, la més acèrrima de les fans. No el llegirà però sé que ella ja sap el que hi diré, perquè escriure sobre la pròpia vida així sense guió és, sovint, com anar traient diferents capsetes d'una vitrina. Si ets prou observador i coneixes el lloc, abans d'obrir-la, pots intuir sense gaires equívocs què trobaràs en cada prestatge. I les mares –i els pares– són les primeres observadores i analistes dels seus fills, les psicòlogues més fines per interpretar allò que passa als nostres caparrons.

La decisió d'un noi jove de començar a escriure a una revista local com aquesta pot venir per múltiples vies. En el meu cas, ja fa força anys, no sabia dir si va ser per practicar la redacció un cop s'acabava el batxillerat, pel gaudi d'escriure i opinar o, potser, per ajudar amb el meu gra de sorra a consolidar un projecte editorial com és el del Llobregós Informatiu.

I si un, a més, té cert sentit de la transcendència i de la història, fins i tot pot pensar que aquestes paraules que entre tots escrivim avui aquí, el dia de demà almenys tindran el valor d'ajudar a reconstruir una fotografia d'un món passat. Si algú les recupera al cap d'uns anys, podrà flairar l'atmosfera social que es respira entre el conjunt d'habitants d'aquestes terres. Com una crònica casolana, de menú diari, desenfadada i sense la pressió de l'alta cuina.

Si és que algun cronista ho llegeix d'aquí unes dècades, potser ja no tindrà present que a Torà hi havia hagut una farinera, on ara hi ha CaixaBank; que al seu davant, hi havíem tingut la fàbrica de pinsos Bagà, on esperem que ben aviat hi hagi un bloc de pisos; o que, enlloc de Cal Peretó, hi havia el forn i pastisseria de Ca l'Argerich. Alguns no ho sabran, però els qui vam tastar-hi les magdalenes –fossin de poma o no– sempre en recordarem aquella delícia de gust. Així com el reconfortant recurs, tornant de festa, de poder esmorzar a la matinada una fantàstica canya de xocolata directament de l'obrador.

La mare deia amb aquell aplom tan seu, com al llibre de Milena Busquets, que tot això d'ara

passarà; i segur que té raó. L'experiència diu que tots ens acostumem a les noves rutines i a gairebé qualsevol plat que ens serveixi la vida, fins i tot els més amargs. Però també penso que, durant anys, molts recordarem la Maria Foix Mas, la Maria de la Farmàcia, com una bona farmacèutica. Una noia que, a principis dels vuitanta i amb només vint-i-tres anys, va arribar a un poble que li era nou i va fer-se càrrec de la farmàcia en plena Transició política. No devia ser fàcil al principi fer el relleu del seu predecessor, el senyor Sala: per novinitat, sent molt jove i, encara que algun dia sorprengui, per dona. Durant més de quaranta anys va entregar-se amb il·lusió a la seva professió, a intentar ajudar els altres des de la seva posició professional i amb un concepte molt seriós del que és una farmàcia, un establiment de titularitat privada però amb un innegable valor de servei públic. Suposo que ningú és infal·lible i jo no soc pas imparcial, però traient-hi ferro a tot i volent sempre un segon pla, discreta com era, crec que pot estar orgullosa del camí seguit.

Als qui l'estimàvem ens deixa un gran buit, impossible d'omplir, però també un munt d'ensenyaments, que són unes autèntiques instruccions d'ús per a la vida. Per sort, el món no para de rodar i, com que tot això passarà, com a ciutadans seguirem tenint una farmàcia amb els mateixos valors i en les millors mans possibles.

Roger Besora Foix

D'ALCARRÀS A IVORRA

No sé si esperonat per l'efecte Alcarràs, pel·lícula que si no heu vist us recomano que ho feu perquè segur que aconseguireu connectar amb els seus personatges, m'he decidit a escriure aquest article, que s'aparta una mica dels que us tenia avesats. El cas és que, també, crec que he

buidat les meves reserves respecte als records d'infantesa que el pare m'havia transmès i ara mateix soc incapaç de rescatar de la memòria capítols que ell visqué a Torà entre els trenta i els cinquanta.

El visionat del film de la Carla Simon ha aconseguit traslladar-me a alguns dels estius dels setanta, en què havia gaudit dels rigors estiuencs de la Vall del Llobregós, convidat pels meus cosins d'Ivorra. La meva mare, Pepita Munt, va néixer en aquest petit poble, malgrat que abans d'acabar instal·lada a Barcelona la seva vida transcorregué majoritàriament a Sant Ramon (i a Lleida, on estudiava interna en una escola de monges).

D'aquelles estades a cal Millàs d'Ivorra en recordo alguns capítols. El primer em trasllada a les granges de porcs dels meus cosins situades

El visionat del film de la Carla Simon ha aconseguit traslladar-me a alguns dels estius dels setanta, en què havia gaudit dels rigors estiuencs de la Vall del Llobregós, convidat pels meus cosins d'Ivorra

prop de la carretera que mena a Torà. Recordo haver-hi anat amb el meu cosí, en Josep (que fins no fa gaire n'era l'alcalde), que llavors devia tenir uns quinze anys, i que havíem d'estar a l'aguait d'una truja que havia de parir. Les llacunes a la memòria m'impedeixen de ser més precís, però el que sí recordo és que el meu

cosí es va absentar perquè devia anar a buscar alguns estris i l'animal va aprofitar per començar a treure els porcells. I jo que em vaig veure sol davant d'aquelles criatures a les quals vaig haver de netejar amb palla a mida que anaven sortint sense tenir-ne cap experiència.

I de la vida a la mort: recordo també haver hagut d'acompanyar el meu cosí a llençar algun exemplar adult mort, a un dipòsit. El pitjor no era el pes de la bèstia, que també, sinó la fetor d'aquell dipòsit, on en Josep em recomanà que no m'hi acostés. No sé com s'ho feia ell per poder resistir aquella ferum, sens dubte tòxica, insuportable ja des de la distància. I fou ell tot sol qui acabà arrossegant el porc fins a la seva destinació.

Amb el meu cosí també havíem viscut algun

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

LLIBRERIA
ROVIRA

Estanc

Papereria

Quiosco

Objectes de regal

Videoclub

Càrregues de mòbil

P/Vall, 16 Torà (Lleida)

Tel. i Fax: 973 473 346

llibreriarovira@hotmail.com

capítol especialment divertit. Tot i la seva minoria d'edat, i per tant sense carnet de conduir, ocasionalment agafava la furgoneta de casa: un dos cavalls. Anàvem pels camins rurals, per anar del tros a la granja o viceversa, pràcticament sense risc que la guàrdia civil ens enxampés. Un dia vam punxar una roda i no sabíem com sortir-nos-en. Però la seva intuïció va fer que, deu minuts més tard, la roda estigués substituïda i nosaltres altra vegada rodant per aquelles polsoses pistes.

També fou amb ocasió d'una d'aquestes estades estiuenques a Ivorra que vaig conèixer en Fermí Manteca, que acabava d'arribar a la Segarra. Si no em falla la memòria, arribava amb la condició de rector de la parròquia ivor-

Cristian, company de jocs i veí paret per paret dels meus avis.

L'altra fita esportiva fa referència al 15 d'agost de 1982, en què vaig participar a la cursa de festa major d'Ivorra. Va ser una cursa duríssima, amb tres voltes a un circuit que trencava les cames. Tot sortint des de darreres, vaig anar avançant posicions de mica en mica fins aconseguir-me situar en segon lloc. Vaig mantenir-me en aquesta posició durant bona part de la cursa fins que, veient que la meta era pròxima, vaig decidir atacar en l'únic punt possible que hi havia per avançar el líder. Després d'una forta accelerada, calia conservar el ritme en la darrera pujada, absolutament matoradora, fins arribar a l'escola. Vaig arribar esgotat,

rana... sense ni poder sospitar el territori que li correspondria arribar a cobrir uns anys més tard. I associo aquesta coincidència amb un missatge que ens demanà que transmetéssim: hi havia hagut canvis en l'inici del curs escolar i calia traslladar-ho als alumnes en qüestió. Devia ser l'any 81, calculo (en Fermí ho deu saber millor), i en aquella època en què no hi havia telèfons mòbils, ni internet (i en què moltes cases ni telèfon fix no tenien) havíem d'anar a peu a comunicar-ho. I diria que, entre altres cases, vam anar a cal Molins (disculpeu-me si m'equivoco, no és mala fe), que devia estar a quilòmetre i mig del poble, per poder-ho fer saber a qui corresponia.

En el capítol esportiu tinc un parell de dades associades als estius d'Ivorra. La primera em remet, però, a Sant Ramon, en un partit en què enfrontava els dos pobles i en què el nostre equip va golejar sense pietat per deu a dos els de la vall del Llobregós. Aquell dia el meu cosí no hi jugava i, en canvi, amb el Sant Ramon hi jugava com a mínim un dels germans de la Mònica Terribas, en

però el pernil de premi compensà enormement aquell esforç.

Tanmateix, si hi ha un record gravat a foc, i mai millor dit, d'aquelles estades estiuenques a Ivorra és l'experiència d'anar a cremar rostolls. A cal Millàs ens havien preparat, sortosament, una nevera amb begudes, amb la típica i refrescant barreja a base de cervesa amb gasosa. Devien ser les quatre de la tarda quan ens vam traslladar al tros per consumir les tiges que restaven als camps després de la collita. Em sembla que mai no he passat tanta calor com en aquell ambient asfixiant, on a la temperatura pròpia d'una tarda d'estiu (diria que era agost) s'hi afegia la del foc, que calia controlar perquè no s'escampés més enllà del desitjable. L'impacte d'aquell episodi fou tal que, d'alguna manera, el vaig incloure en la novel·la "La Presó", on faig referència a aquesta tasca agrícola que, per sempre més, quedà marcada a la meva memòria.

Jordi Vilagut

Pel broc gros

Soldats anglesos a la Guerra de Crimea (1853-1856)

Torna la guerra, diuen, com si se n'hagués anat mai. Al món hi ha una trentena de conflictes bèl·lics oberts, tots ells igual de condemnables i execrables com el que protagonitza una bona part de la informació, però la majoria no existeixen dins dels nostres caps gràcies a la tria arbitrària dels grans mitjans de comunicació. Com cantava Ovidi Montllor, ***“Maleïdes les guerres i aquell qui les va fer”***. Les guerres, totes les guerres. Amb tot, fins a un cert punt i sense justificar en cap cas censures i silencis mediàtics, és comprensible que la guerra entre Rússia i Ucraïna ens generi més atenció que altres: d'una banda per la presència als nostres pobles d'una nombrosa comunitat ucraïnesa –sempre és més fàcil empatitzar amb el patiment de veïns, amics i companys de feina que amb gent de països més llunyans i que potser ens costaria situar al mapa– i, òbviament, també per l'enorme afectació econòmica que provoca.

L'impacte principal de l'atac a Ucraïna i dels consegüents boicots als productes russos el trobem al mercat energètic –que, de retruc, arrossega tots els altres sectors– i a l'alimentari, ambdós de primeríssima necessitat i, en conseqüència, l'encariment dels quals suposa un empobriment d'una amplíssima majoria de la gent i uns guanys immensos a una ínfima minoria, que és la que dic-

AIGUA, SOL I GUERRA

ta les decisions que acaben aprovant els governs. Què faria la indústria armamentística —que, entre molts altres, té un comercial a la Zarzuela— si s'acabessin les guerres? I les poques empreses que a la fi del conflicte es repartiran una morterada de fons internacionals per a reconstruir el país? I els que mentre duri la guerra venen els seus productes —el gas americà, per exemple— a preu d'or?

L'afectació econòmica d'una guerra en aquella banda d'Europa no és res que ens vingui de nou. **“Déu ens doni aigua i sol, i guerra a Sebastòpol”**. La dita té el seu origen a mitjan segle XIX, quan la guerra de Crimea impedia que els cereals ucraïnesos i russos sortissin dels ports del Mar Negre i provocava una alça de preus que, si les condicions meteorològiques acompanyaven, permetia als pagesos catalans guanyar-se una mica més bé la vida. Ara, paradoxalment, l'augment de preus dels cereals i les oleaginoses provoca que el gruix de la nostra pagesia s'estiri els cabells. La raó? L'enorme desequilibri que hi ha al nostre país entre la ramaderia intensiva i la producció agrícola destinada a l'alimentació animal. Estem tan acostumats a veure-ho que hem arribat a considerar normal una cosa que potser no n'és tant: la importació, des de tots els racons del món, de la major part dels productes agrícoles necessaris per a alimentar milions de caps de bestiar engreixats en granges que els pagesos han hagut de fer perquè no podien viure només

de la terra perquè, al seu torn, la majoria de preus dels productes agrícoles són ruïnosa gràcies, entre altres motius, a les importacions massives i sistemàtiques. I, en la mesura que s'incrementa el cens de porcs de quatre potes, amb granges cada cop més grosses, creix encara més la bombolla i amb ella la probabilitat d'esclatar i fer desaparèixer les petites explotacions.

Que un conflicte a l'altre costat d'Europa evidenciï la fragilitat i la indefensió del gruix de la població davant dels grans interessos econòmics, en estats que tenen els sants collons de dir-se democràtics, és una conseqüència més de la manca d'allò que alguns anomenen *sobirania*s (així, en plural): sobirania econòmica, energètica, alimentària, etc. Aquest articulista de pacotilla, en canvi, és més partidari de parlar de sobirania, en singular. Joan Fuster, de qui aquest any se'n commemora el centenari del naixement, deia que **“tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres”**. La sobirania és precisament això: decidir nosaltres, un 'nosaltres' entès tant en sentit nacional —un país lliure per decidir les seves polítiques en tots els àmbits— com social —on prevalgui l'interès de la majoria de la població. Un país amb una producció (energètica, alimentària, etc...) més autosuficient no ens atansa, per si sol, gens ni mica a cap tipus de sobirania si aquesta resta en mans dels quatre de sempre, que no només aspiren a controlar els mercats sinó també la informació que rebem i, fins i tot, què podem pensar i què no. Pensem-hi.

Josep Anton Vilalta

ELS MATINS AMB CANALLA: REPTA SUPERAT!

Com són els vostres matins? Tranquils i calcats, tot va rodat, els vostres fills es desperten de bon humor, es vesteixen sols sense rondinar, esmorzen i estan preparats per anar a l'escola en un tres i no res? Permeteu-me una mica d'ironia... Us agradaria un matí així? Doncs, anem per feina!

♦ Sóc conscient de l'edat del meu fill? Té 3 anys i es vesteix sol? Enhorabona! Però no és el més freqüent... Hem de dedicar un temps a ajudar-lo i acompanyar-lo si pren la iniciativa de fer-ho sol. Li costarà, s'angoixarà, s'enfadarà perquè no li surt a la primera... però nosaltres, com que sabem que tot això pot passar, li oferim ajuda d'una manera assertiva i calmada, fem servir el bon humor i ens podem inventar un joc (el podem acabar vestint nosaltres però sense que ell se n'adoni...).

♦ Com seria el nostre matí ideal? Imagineu-vos el i visualitzeu-lo durant uns segons (aquest és el primer pas per portar-ho a terme). Què m'impedeix aconseguir-ho? Quines coses he de canviar? Què em funciona? Quina és la meua energia al matí?

♦ El seu ritme és diferent al nostre (per sort!), la seva atenció i presència sí que és plena en tot el que fan i clar, necessiten el seu temps. No tenen pressa (no saben el que és) i amb tanta imaginació van enllaçant una cosa amb l'altra i no s'acaba mai...

♦ Em desperto de mal humor i sense energia? Esbrino el perquè: el meu fill ho olorarà, demanarà més atenció i no té la culpa de les meves preocupacions (són meves). Us recomano relaxació, respiració profunda i descansar bé a la nit.

♦ Dedico temps per a mi i esmorzo amb tranquil·litat. Quan es llevin els meus fills la meua atenció serà per a ells.

♦ Si és necessari llevar-los una estona abans perquè sé que els agrada pentinar-se o jugar una estona, doncs ho faig (mitja hora abans a dormir i mitja hora que tindrà de marge al matí).

♦ Fem servir cançons, contacte corporal, jocs, tot el que se'ns ocorri per facilitar el bon humor.

S'apropa l'hora de marxar i encara ens queden coses a fer: prioritzem! Ens ho podem estalviar? (a vegades volem fer massa coses i no totes calen) o és imprescindible? Llavors arribarem tard (demà m'hauré de despertar 5 minuts més aviat i avançar-ho tot perquè ens doni temps).

♦ Evitar frases que fomentin l'estrès, enlloc de "va, anem, és tard, sempre t'encantes i arribem tardíssim, corre", podem dir "és hora de marxar, s'ha acabat el temps de joc, comencem a anar cap a l'escola". Canviem el focus: no és cosa del nostre fill (ell és curiós, imaginatiu i no té consciència del pas del temps) sinó de l'estona que invertim en cada activitat. Podem fer servir una alarma, temporitzador, que quan soni ens indiqui el final d'una activitat. No és qüestió d'automatitzar-ho tot com si fóssim robots, sinó de buscar eines que ens ajudin a fer matins plens de moments de connexió compartida.

Vanesa Pérez
Psicòloga
col. 26476

**Acompanyament psicològic a infants,
adolescents i famílies**

**Especialització en trastorns del
desenvolupament**
Atenció a la diversitat funcional

vanesa-perez@copc.cat
699038055
psicologainfantil341164141.wordpress.com

LETTERING: DESCOBRINT ALTRES TALENTS

Darrerament, entre els nostres infants, s'ha popularitzat el **lettering**, que el podem definir d'una manera senzilla com l'**art de dibuixar lletres**. Tot i que per fer *lettering* cal conèixer la forma de les lletres, tampoc és una qüestió imprescindible, tal com diu la definició es tracta de dibuixar.

El *lettering* és una tècnica que demana un **traç precís**, tenir un bon **pols** (implica el to muscular i el manteniment de la tensió, una manera adequada i correcta d'agafar el retolador que permeti la visió del què es dibuixa...), **practicar** molt, cosa que afavoreix el desenvolupament de la perseverança, i **seguir els passos** per dibuixar cada lletra segons si els traços són ascendents o descendents, afavorint aspectes com l'atenció i la concentració.

Aquesta activitat permet la connexió amb un mateix proporcionant tranquil·litat i plaer mentre s'està fent.

No pensis en el *lettering* com una activitat per millorar la lletra, pensa en una **activitat lúdica** en la qual l'infant pot **experimentar** tot combinant lletres, estils, colors, retoladors específics, la pressió i la posició de la mà... on el que compta és **gaudir** i sentir satisfacció per allò que s'ha creat.

Aquesta activitat de *lettering* i tantes altres en les que intervé la **coordinació mà-ull** són **positives** per al desenvolupament dels infants. Quins són els beneficis?

La coordinació mà-ull és un **entrenament per al cervell**: aquest desenvolupa l'especialització per

àrees com la **sensació**, el **control del moviment** i el **raonament**.

Dibuixar / escriure amb intenció i finalitat (dedicatòria, t'estimo, invitacions, frases, paraules...) activa àrees dels **dos hemisferis del cervell**.

Dibuixar lletres amb aquesta tècnica o amb qualsevol altra li dona consciència per crear el seu **propri estil personal** i reconèixer allò que ha creat com a propi.

Què ens en diu la Judit (10 anys)?

"Del *lettering* m'agrada el resultat final, perquè pots crear lletres més divertides i originals que no pas amb un retolador normal. El retolador *lettering* tot sol ja fa l'efecte del tipus de la lletra. A l'hora d'escriure amb *lettering* sempre al baixar s'ha d'apretar i quan puges s'ha de fer més finet i suau. Em **relaxa** i em **diverteixo** quan faig *lettering*."

Montserrat Miquel i Andreu

Pedagoga. Núm. Col Copec 969

www.uncopdema.cat

www.facebook.com/uncopdemaguissona

www.instagram.com/uncopdema

NOVETAT Quadern Reutilitzable!

LLEGEIX, COMPLETA I ENGANXA'T:
B - V

El nou llibre de
Montserrat Miquel

RESERVA'L JA! Truca'ns al **666 732 422**
PUNT DE VENDA: Llibreria Rovira, TORÀ

Domina la B i la V amb un mètode que enganxa!

Llegeix, completa i enganxa't

b - v

f i

www.uncopdema.cat

SOM DE L'OEST!

Dissabte passat vam anar al cine. Què en fotia d'anys que no hi anàvem! La meva xicota em va dir: "Carinyo, fa molts anys que no anem al cinema, hi podríem anar, no?". I jo: "Vols dir que fa tants anys?". "Molts! Ara es veu que és sonor." Doncs bé, cotxe i cap al cine. El culpable? La pel·lícula "Alcarràs" de la Carla Simón. Collons, quin tros de pel·lícula! Des de *Temps Moderns* de Charles Chaplin que no veia una pel·lícula que valgués tant la pena. La gràcia d'aquesta pel·lícula és lo parlar de Lleida. Quan sents *txarrar* els actors dius "Eppp! Que *aquestos* són de la terra!" I és que els de l'oest tenim un vocabulari magnífic i diferencial. Tan diferent que ens inventem els dies de la setmana, com per exemple, no diem Diumenge, sinó *Domege*, i els Dimarts, ens mengem la r, i diem *Dimats*. I ens quedem més amples que un tanga del Faletó. Clar que sí. Ara bé, molta gent diu que ho parlem tot amb l'E. I això no és pas veritat! De fet, l'A és la nostra vocal preferida. L'afegim a tot arreu! Voleu exemples? AMOTO. Encara recordo quan érem joves i un de la colla es va presentar al local amb una bona amoto. Per què li afegim la A? No sé sap. Misteris. L'altre dia li vaig preguntar a la meva germana quin

La gràcia d'aquesta pel·lícula és lo parlar de Lleida. Quan sents *txarrar* els actors dius "Eppp! Que *aquestos* són de la terra!"

presentador de tele li agradava més i em va dir "el Pablo Amotos". Un altre exemple és ARRADIO. A casa sempre s'ha dit "Nen!, afluixa la Arradio que m'espateguen les orelles! I aquí és quan ve una altra peculiaritat del nostre llenguatge: el prefix AU. L'utilitzem més que el CNI el programa Pegassus. Aquí no diem olives, sinó AULIVES! L'altre dia vaig anar a Barcelona, entro en un bar i dic "Posa'm quatre *aulives* per picar, unes *auberginies* relenes i costelles d'*auvella* a la brasa, si us plau? I obra lo aire acondiconat que m'*aufego*" El cambrer va

presentar la dimissió. Va dir "Auvà" i va fotre lo camp. Per això estem tan contents els de ponent, que el Barça fitxés a un tio que es digués Aubameyang. Aquest té parents a les Oluges, segur...

Ja és ben bé que canviem una mica alguna paraula. Cert. Si ens sentís el "tiquis-miquis" del Pompeu Fabra ens agafaria i ens netejaria

la boca amb Mistol. Goita! per exemple, la paraula netejar, que aquí li diem, LLIMPIAR. "Xato, *llimpia* el cotxe que sembla que vinguis del Dakar!". I podríem continuar amb LLEGUR, CARAGOLS, ALLAVONTES, BOCADILLO, PRÈSSIC... Sembla l'alineació d'un cinc inicial de bàsquet: té la pilota *Llegur*, li passa a *Caragols* que penetra, assisteix i bàsquet de *Prèssssssic!*

Jordi Clavier

Fuster ebenista

Mobles a mida, portes, parquet, sostres, finestres i revestiment de parets.
Persianes, mosquiteres de tot tipus i reparacions...

Treballs a tota la comarca

649 029 827

Massoteres

info@fusteriaclavier.com
www.fusteriaclavier.com

TORRA

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palouet, s/n
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
Fax. 973 473 572

Foto: CARME BONET

Una altra de les coses que ens caracteritza els lleidatans són les paraulotes. Quan era petit, la primera paraula que vaig aprendre no va ser ni papa, ni mama. Va ser “Collons”. Crec que és una de les tres paraules que utilitzo més en el meu dia a dia. Les altres dos són: Procés i enganyifa. A més, “collons” és una paraula que té molts registres, la pots utilitzar quan estàs emprenyat, com per exemple: Si el Madrid marca el minut 160 de partit i es classifica per la Champions: COLLONS! La pots utilitzar per quan un amic t’explica un problema seu i no saps massa ben bé que dir: Tinc un gra al cul i cada vegada que m’assento em fot més mal que veure un indepe celebrant els punts d’Espanya a Eurovisió: COLLONS...! I també la pots utilitzar quan un amic teu t’explica algo que et fa certa enveja: M’he comprat un Tesla i ja no hauré de pagar mai més gasoil:

COLLONS, COLLONS. Una altra paraulota que s'utilitza molt és el n’Deu. No hi ha conversa entre lleidatans que no surti el n’Deu. L’any passat en una festa major d’un poble de per aquí em vaig trobar un amic pagès que feia temps que no veia i em diu: “N’Deu! Que fots per aquí? A esbargir lo cervell?, n’Deu, que la cosa està futuda, n’Deu, qualsevol dia, n’Deu, agafo lo tractor, n’Deu, el baixo a Barcelona, n’Deu, l’aparco al mig de la Diagonal, n’Deu, i tiro les claus, al Llobregat, n’Deu!!!”. Després es va fotre un cubata i li va marxar la tonteria, n’Deu.

En fi, que cal mantenir aquesta riquesa lingüística i esperem que no vingui cap tribunal a dir-nos que hem de parlar així només el 75% del temps de les nostres vides, N’DEU! COLLONS!

Sergi Torrescasana

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÜJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

C/ La Sort, nº 1 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA i TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil nº 1, 2on, 4ª edifici Moli. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÜJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

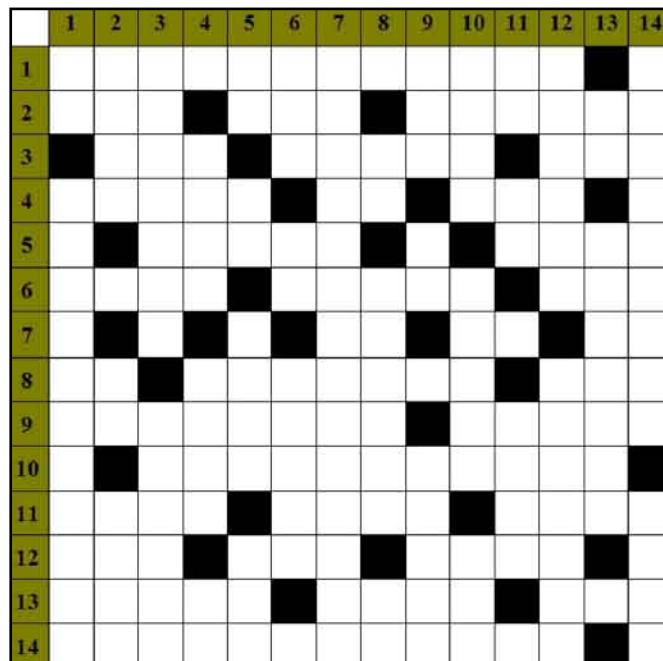
Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

ELS MOTS ENCREUATS DEL LLOBREGÓS

Jordi Vilagut

s'ha posat del dret. 4.- Element convertit en un mite confós. Cavitat invertida. Bot sense la pilota. 5.- Cap sense cap. Antimoni. Nomenin sense nom. Alerti sense senars. 6.- Clapa sense vores. Antic. Fragment de l'àcid acetilsalicílic. Repetida a Sant Serni. 7.- En dues paraules, gairebé dona nom al Bonàrea de Torà. 8.- Repetida a La Segarra. La mateixa, en plural, és campiona. No hi ha dubte que els seus Hostalets queden a prop de Vicfred. A dins de dins. 9.- Unitat de Vigilància Intensiva. El pronom més militar. Corbes a Massoteres i a Biosca. Enganxada. 10.- Personatge llegendari. Nom bíblic d'en Soteras. Llar d'au. 11.- Article de Castelfollit. Plena sense lletra. Accentuada a Ardèvol. Bitcoins sense extrems. Lletre de ball. 12.- En Josep Maria pintor i decorador. Guixa. 13.- Mig molt a Transports Molins. L'instal·lador Josep del carrer de les Eres de Torà. A les portes d'Ivorra. 14.- La de Calaf es diu Montaner. Capgirada casa que trobareu a la contraportada i que rima i treballa amb sagí.

SOLUCIONS: pàgina 50

HORITZONTALS 1.- En dues paraules, més de 100 anys fent cuina casolana a la contraportada del Llobregós. Al capdavant de Calaf. 2.- El fado sense la de Calaf és una oda de corcoll. El més presumit del corral. Et porta l'aigua a casa perquè no vagis carregat. 3.- Mitja otitis provocada per un antic festival musical. Plau a la francesa. El possessiu menys despert. 4.- Atributs que es reivindiquen dempeus. Anatòmicament al Llobregós. Protecció davant el coronavirus que usava el company del Blai. Enceta Enfesta. 5.- Circular a Torà. Obtenen. Repetida a Massoteres. Rei shakespearia que abandonà Cervera per raons automobilístiques. 6.- Interjecció que podeu fer a l'Hostal Jaumet si menges una arrel tuberosa comestible. Exciti sense cap. El cor de l'eslau. 7.- Vocal singular del Llobregós. A les portes de Sanaüja. A Coberó i a Torné. Havà sense obrir la boca. Conec. El cor de Claret. 8.- El poble més curt del Solsonès. Coratjosa, decidida. Crítics sense moviments convulsius. 9.- En Jordi Vilar sense ego. Ofèn. 10.- Vocal absent a Castelfollit. Sector al que es dedica Sant Gil al carrer Montsec. 11.- A l'inrevés, passadís porticat. Qui se'l fa, se'n desentén encara que sigui ornitòleg. 12.- Una via que canvia de sentit. Tres reiterades a Castelfollit. Linier sense extrems. El punt més excitant del Llobregós. 13.- El Llobregós sense pensar en si mateix. Natural de l'antiga Lídia. Germana de ton pare. 14.- En dues paraules, et repara el vehicle a la carretera de Guissona. Una de MCA.

VERTICALS 1.- Té la sisena lletra de l'alfabet àrab. En dues paraules, exposició que visità Torà a finals d'hivern i que incloïa la Neus Molins i la Maria Rosa Santamaria. 2.- Giro a l'inrevés. La grega. A l'Aguda. No és nostre i mira cap amunt. 3.- L'Isaac lampista. Religiós que encara no ha professat i que ni tan sols

ENDEVINALLA

Tinc cavalls i no se'm veuen,
corro molt i corro poc,
però si no em donen beguda,
no arribo enlloc.

ACUDIT

Un borratxo atura la bicicleta
just al costat de les escales del
Congrés de Diputats. Un dels
guàrdies s'hi acosta i li diu que allà
no pot deixar la bicicleta.

-Per què no? -pregunta ofès el
que havia begut.

-Senyor, per aquí han de passar
el president, el vicepresident i tots
els ministres, diputats i càrrecs del
govern. Vostè mateix...

L'home es va quedar pensant i,
mirant la bicicleta, torna al guàrdia
i li diu:

-Sap què li dic? Que té tota la
raó: vaig a posar-hi la cadena que
no fos cas...

SUDOKU... I MÉS

Antònia Balagué

		4				2	8	
	3		2				6	4
5			8	4	9		7	
3		6	4	7				
				9	8		3	5
					5	4	2	
	8					3		
					6		5	
	2		3	5		8		

SOLUCIONS: pàgina 50

El SUDOKU consta de 81 caselles distribuïdes en 9 fileres i 9 columnes dividides en àrees de 3x3. Cal omplir les cel·les buides amb els números de l'1 al 9, sense repetir-ne cap a cap filera, ni a cap columna, ni a cap quadrat de 3x3.

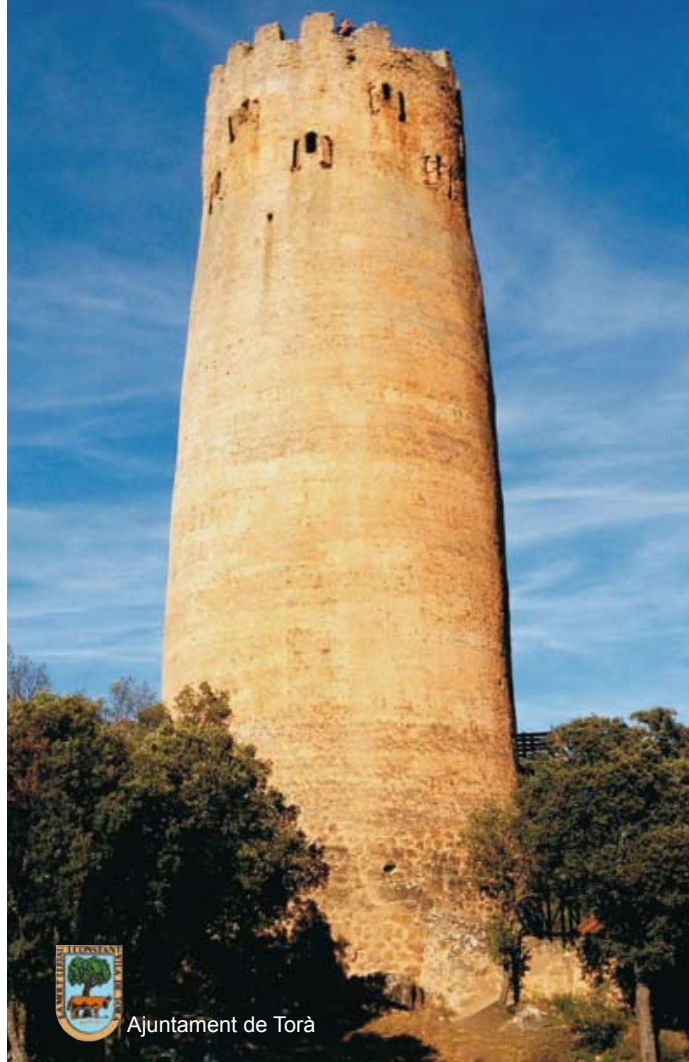

REFRANYS DE MONTSERRAT

- ⇒ Qui no ha estat a Montserrat ni a Barcelona, no és ni home ni dona.
- ⇒ A Monistrol, nap i col; a Montserrat, col i nap.
- ⇒ A l'arròs de Montserrat, qui no hi és no hi és comptat.
- ⇒ A Montserrat aniràs i bona set hi patiràs.
- ⇒ Quan Montserrat porta barret, pluja o fred o tot complet.
- ⇒ Boires a Montserrat, pluja de veritat.
- ⇒ Quan Montserrat porta corona, pluja dona.
- ⇒ Quan a Montserrat hi ha llegany, pluja segura abans d'un any.
- ⇒ De Montserrat a Manresa hi ha tres horetes; de Manresa a Montserrat, quatre i un quart.
- ⇒ Montserrat i Montjuic no es feren en una nit.
- ⇒ Muntanyes de Montserrat, tot el dia hi toca el sol, per fer tornar morenes les noies de Monistrol.
- ⇒ No és ben casat qui no ha estat a Montserrat.
- ⇒ Qui a Montserrat va té molt per mirar.
- ⇒ A Montserrat me n'anava a cercar un bocí de pa i vaig veure una sargantana que es menjava un ermità.
- ⇒ A Montserrat, tothom que hi ha anat bé n'ha tornat.
- ⇒ Quatre monts té Catalunya, quatre monts sants i sagrats; Montseny i el Montsant, el Montsec i Montserrat.
- ⇒ Qui ve de Montserrat i no porta romaní, ni té amor ni en vol tenir.
- ⇒ Val més una pedra de Montserrat que tot l'Amèrica aplegat.

La Torre de Vallferosa

UNA JOIA MEDIEVAL PER DESCOBRIR

Ajuntament de Torà

VISITES GUIADES

A l'interior de la torre,
l'església i el poble,
acompanyats per voluntaris

HORARI:

a les 11:00 h i a les 12:30 h
març, abril, octubre i novembre:
1er i 3er diumenge
maig, juny, juliol, agost i setembre:
cada diumenge
Visites per a grups: consultar.

PREU

Adults: 3,00 euros
Menors fins a 12 anys: gratuït
Grups (+20): 60,00 euros

INFORMACIÓ

Ajuntament de Torà
Tel. 973 473 028
www.tora.cat

RESERVES

alcaldia@tora.cat

Solucions de les pàgs. 48-49

Endevinalla
El cotxe

1	7	4	5	6	3	2	8	9
9	3	8	2	1	7	5	6	4
5	6	2	8	4	9	1	7	3
3	5	6	4	7	2	9	1	8
2	4	7	1	9	8	6	3	5
8	9	1	6	3	5	4	2	7
6	8	5	7	2	4	3	9	1
4	1	3	9	8	6	7	5	2
7	2	9	3	5	1	8	4	6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	H	O	S	T	A	L	J	A	U	M	E	T	F
2	A	D	O	P	A	O	V	I	L	A	M	U	
3	R	O	T	I	P	L	A	I	T	S	O	N	
4	D	R	E	T	S	O	S	E	P	I	E		
5	O		R	E	B	E	N		E	L	E	A	R
6	N	Y	A	M	X	C	I	T	I	S	L	A	
7	E	S		E	H	V		S	E		A	R	
8	S	U		A	N	I	M	O	S	A	C	R	I
9	R	D	I	V	I	L	A	R		A	T	A	C
10	U		C	O	N	S	T	R	U	C	C	I	O
11	R	E	I	C		A	I	A	N		O	R	N
12	A	I	V		L	L	L		I	N	I	E	G
13	L	L	O	B	R		L	I	D	I		T	I
14	S	A	N	T	I	S	A	N	A	U	J	A	M

LA CUINA DEL LLOBREGÓS

Mercè Simon Rull, de Biosca

Ester Closa.- Tot i que és filla d'Ivorra, pels bioscans i bioscanes és la Mercè de Cal Nino. I no n'hi ha per menys, fa 58 anys que es va casar amb el Pere i des d'aleshores que és bioscana de cap a peus.

La Mercè és una persona molt activa i voluntariosa. Com a bona cuinera del Llobregós li encanta cuinar. També li agraden molt les flors, anar a l'hort, cosir i fer de iaia. El seu secret per

mantenir aquesta energia? L'activitat física. Cada dia quan es lleva fa mitja hora d'exercici i a part, a la tarda sempre va a caminar, a fer gimnàstica o qualsevol activitat que impliqui moviment. Forma part d'una generació de dones bioscanes molt ben avingudes que porten molts anys mantenint l'activitat del poble.

Llarga vida a les iaies bioscanes i actives!

CANELONS D'ESPINACS

Ingredients:

(Per uns 35 canelons)

- 500 gr. d'espinacs
- 1 ceba petita
- 50 gr. de pinyons
- 2 ous bullits (ous durs)
- 2 llaunes de tonyina petites
- 100 gr. de xampinyons
- 10 gambes pelades
- Mantega
- Pasta de canelons

Per la beixamel:

- Llet
- Farina
- Mantega
- Brou o el suc de les gambes
- Formatge ratllat

1) Escaldem els espinacs (en cas que ja no siguin tan tendres, cal fer-los arrencar el bull).

2) Sofregim, amb una mica de mantega, una ceba petita i hi afegim els espinacs.

3) Torrem una mica els pinyons i fregim una mica els xampinyons, que haurem tallat ben petits. També passem les gambes per la paella (només volta i volta).

4) Amb un bol o plata barregem els espinacs amb ceba, els pinyons, els xampinyons, les gambes, la tonyina i els ous durs tallats petits. També s'hi poden afegir panses si són del vostre gust.

5) Ja només falta per afegir a la barreja una beixamel ben espessa, perquè quedi ben lligada. A part de la

farina i la llet jo hi poso o bé el suc que queda de les gambes o bé una pastilla de brou (que jo mateixa em faig i guardo amb glaçons al congelador).

6) Ara ja podem guardar tota aquesta barreja a la nevera per l'endemà fer els canelons.

7) Al dia següent fem bullir la pasta dels canelons i ja ens podem posar a omplir i cargolar! A mi m'agrada fer-los ben plens.

8) A sobre, hi fem una beixamel (aquesta més clara) i hi tirem formatge ratllat. Posem al forn a gratinar i cap a taula.

Mercè, aquests canelons fan realment molt bona pinta!

ESCACS

El Club d'Escacs Torà manté la categoria

Després d'un any de pausa, a causa de la Covid, el Club d'Escacs Torà ha tornat a participar amb força en el Campionat d'Escacs de Catalunya per equips, enquadrat en la segona divisió, en el que va aconseguir un excel·lent tercer lloc, la qual cosa li permet conservar la categoria. El Torà va guanyar cinc partits, en va empatar un i en va perdre tres.

El grup està format per deu equips de vuit jugadors cadascun, en el que, a més del Torà, participaven dos equips més de la demarcació de Lleida, el Balaguer i el Vallfogona de Balaguer, mentre que els altres set equips eren de la demarcació de Barcelona. El campió ha estat el Mojà, i descendeixen de categoria el Cardona, la Rubinenca i el Calaf.

Cal valorar molt positivament els mèrits del Club d'Escacs Torà que, tot i ser el més modest dels equips participants, ha pogut mantenir-se en l'elit dels escacs catalans. És bo recordar que, des de la seva fundació, ja fa més de setanta anys, ha participat gairebé sempre en algun campionat, ja sigui a nivell de club o bé individualment, i és un referent a Catalunya per a tots els que practiquen aquest esport.

També el dia 24 d'abril van participar en la Copa Catalana de partides ràpides, que va disputar-se a Ponts. Eren 26 els equips participants, tots de Lleida menys l'Andorra, que va ser el campió; el Torà va quedar classificat en segon lloc.

L'equip de Torà el formen els jugadors: Josep Argerich, Jordi Badia, Jaume Badia, Romà Raga i José Rafael Sequera.

Ramon Torné

CLASSIFICACIÓ

EQUIP	PUNTS
1.- Mojà	8,50
2.- Tres Peons B	7,00
3.- Torà	5,50
4.- Ateneu Colon B	5,00
5.- Vallfogona de Balaguer	4,50
6.- Balaguer	3,50
7.- Terrassa B	3,50
8.- Calaf	3,50
9.- Rubinenca	3,00
10.- Cardona	1,00

TIR AL PLAT

Toni Ferrer, campió de Catalunya

Toni Ferrer Canals, de Torà, es va proclamar campió de Catalunya de tir al plat en el campionat que es va celebrar el passat 24 d'abril a Tarragona.

La competició era la Copa President, modalitat Foso Universal, en la que varen participar 120 tiradors i on l'esportista toranès va obtenir un brillant triomf quedant campió absolut fent una marca de 73 plats en una tirada de 75.

En la modalitat per equips també el Toni, formant part de l'equip Toni Cars de Torà, integrat a més per Joan Francesc Garcia i Antoni Ruiz van

quedar campions entre vuit equips participants.

Cal destacar que en el campionat d'Espanya, Copa del Rei, disputat per equips el dia 1 de maig a Mèrida (Badajoz), el Toni, juntament amb dos tiradors més, com a representants de Catalunya, varen quedar classificats en segona posició en una tirada de 200 plats.

Actualment el Toni ocupa la segona posició en la classificació individual de esportistes catalans en la modalitat de tir al plat. L'enhorabona!

Ramon Torné

h
i
g
u
a
n
y
a
r
à
s

Subscriu-te

VENDA
INSTAL·LACIÓ
REPARACIÓ
MANTENIMENT

TELECOMUNICACIONS
IMATGE I SO
INFORMÀTICA
TELEFONIA
COMPONENTS
ACCESSORIS

ELECTRONICA MCA

MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU

C/. del Vall, 6 Tel./Fax 973 473 350 25750 TORÀ
e-mail: mca@viladetora.net

Llobregós núm. 113

UNA FOTO PER RECORDAR...

FOTO: ARXIU CAL BALLANA

Ivorra, Caramelles 1984

Fermí Manteca. - A Ivorra, a la dècada dels 80 es van cantar les Caramelles, en les que van participar gran part dels habitants del poble. Es van recuperar alguns cants de Pasqua de l'any 1944, quan n'hi va haver una gran cantada.

En aquesta ocasió es va fer el recorregut per tots els carrers d'Ivorra i també a les masies. La foto està feta a la porta del Santuari de Santa Maria el diumenge de Pasqüetes, en la que es poden veure les dones i els petits. D'esquena, un servidor que dirigia els cants. També podem veure amb nostàlgia algunes de les que ja no hi són entre nosaltres.

"Allà a la plaça fan sardanes... correm-hi tots...", deia un dels cants interpretats.

Qui són ?

- 1.- Lluïsa Mitjanes
- 2.- Cecília Molins
- 3.- Antònia Llorens
- 4.- Teresina Tarruella
- 5.- Carme Vendrell
- 6.- Mercè Sala
- 7.- Fina Mitjanes
- 8.- Ramona Riera
- 9.- Dolors Simon
- 10.- Mercè Gené
- 11.- Cèlia Gené
- 12.- Jordi Farran
- 13.- Josep Petit
- 14.- Fermí Manteca

AMPLIEM LA COBERTURA DE FIBRA A LA SEGARRA

I ARA, AMB **INSTAL·LACIÓ GRATUÏTA!**

bonArea
TELECOM

Com som.

En breus podrem oferir servei de fibra al teu poble. Hem arribat a un acord amb **Adamo** que ens permetrà fer-te arribar el servei de fibra mantenint els preus que tenim actualment.

16,94 €/mes	21,78 €/mes
50 MB	100 MB

Consulta totes les tarifes a
bonarea-telecom.com

Cervera, Guissona, Torà, Sant Ramon i Sant Guim de Freixenet ja gaudeixen de fibra.

Aviat tindrem fibra a: Bellvei, Concabella, Florejacs, Gra, Guarda-si-venes, Hostafrancs, El Llor, Massoteres, La Morana, Palou, Pelagalls, Ratera, River, Sant Guim de la Plana, Sant Martí de la Morana, Sedó, Selvanera, Sisteró, Tarroja de Segarra, Torrefeta, Vicfred, Cabanabona, Guardiola, Vilamajor, Mont-Roig, Les Pallargues i Sanauja.

JOLONCH MATILLAS, C.B. CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

AIGUA
pel·let
MAMPARES
EINES
bombetes
Paelles
sal
PINTURA
EPIS i roba treball
CUINES
Des de 1928 al seu servei
VILAMŪ
banys
ELECTRODOMÈSTICS
ceràmica
PARQUET
som marmolistes
I MOLT MÉS...

**NO VAGIS CARREGAT,
ET PORTEM L'AIGUA A CASA!!**

973 473 061

Plats per emportar

Hostal Jaumet
Fundat el 1890

Més de 100 anys fent cuina casolana

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

- REPARACIÓ GENERAL
- GRUA PERMANENT
- TAXI

Taller

TORANÈS
d'A. FERRER

COMPRA I VENDA DE VEHICLES NOUS I D'OCASIÓ

Ctra. Andorra S/N Tels.: 973 473 080 - 607 559 909
25750 TORÀ (Lleida)

"Maqí"

www.casamagi.com
Botiga i venda online

CARN DE PASTURA

EMBOTITS ARTESANALS

PRODUCTES ELABORATS

Ara,
Casa *Maqí*
entra a
casa teva

**I t'ho portem
a casa!**

Plaça de la Creu, 7 - TORÀ, Tel. 973 473 051 - info@casamagi.com

MASCULÍ ~ FEMENÍ ~ INFANTIL

C/ Notari Josep Faus, 5 Tel. 627970213 GUISSONA
gimnasnovaforma@hotmail.com www.gimnasnovaforma.com

+de 30 anys
cuidant el **vostr**
benestar!

👉 Sense matrícula!

👉 Obrim els dissabtes al matí.

👉 Inici de les activitats a l'octubre.

👉 Fisioteràpia Neurològica Cinesiteràpia.